

**Як студэнты
АЭС будавалі**

**Каханне...
па размеркаванні**

ЦЫТАТА ДНЯ

Дзмітрый ШЭДКО,
першы намеснік міністра
связі і інфарматызацыі:

«Па экспарце камп'ютарных паслуг на душу насельніцтва ў 2013 годзе Беларусь абганяла такіх прызнаных сусветных лідараў у ІТ-сферы, як Індыя і ЗША. Так, па выніках 2013-га аб'ём экспарту камп'ютарных паслуг нашай краіны склаў каля \$60 на душу насельніцтва. Пры гэтым у Індыі гэты паказчык быў роўны \$41, у ЗША — \$36. Гэтыя лічбы — заканамерны вынік той падтрымкі, якую аказвае дзяржава арганізацыям, што працуюць у ІТ-сферы. У нас створаны ўсе ўмовы для таго, каб яны паспяхова развіваліся. У цэлым летась Беларусь экспартавала камп'ютарных паслуг на \$552 мільёны. Сальда гэтых паслуг было станоўчае і перавысіла \$480 млн. Гэта значыць, што ва ўкараненні сучасных тэхналогій у нашу эканоміку мы абаніраем перш за ўсё на ўласныя сілы і не трапляем у залежнасць ад транснацыянальных карпарацый, чым цяпер, напрыклад, заклапочаны нашы расійскія калегі».

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 28.08.2014 г.

Долар ЗША		10420,00 ▲
Еўра		13730,00 ▲
Рас. руб.		288,50
Укр. грыўня		764,52 ▼

ISSN 1990 - 763X

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

28 ЖНІЎНЯ 2014 г. ЧАЦВЕР № 162 (27772) Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Вітай БАТЭ, футбольная Еўропа!

*Барысаўчане
ў чацвёрты раз
прабіліся
ў групувую стадыю
Лігі чэмпіёнаў*

У той момант, калі нямецкі суддзя Вольфганг Штарк падняў з вільготнага поля мяч і яго свісток абвясціў аб завяршэнні матча, трыбуны наўтолкай «Барысаў-Арэны» выбухнулі шматтысячнымі авацыямі. Стомленыя, але шчаслівыя футбалісты абдымаліся, падкідвалі на руках радаснага трэнера Аляксандра Ермаковіча, а балельшчыкі тым часам не шкадавалі сваіх горлаў. І няхай надвор'е ў гэты жнівеньскі дзень было далёка не летнім, атакуючы футбол распаліў у сэрцах глядачоў сапраўднае

Сяргей КРЫВЕЦ — аўтар аднаго з трох галоў у вароты «Слована».

СТАР 2

■ Ёсць пытанне

СЯРОД НАС ЦІ Ё ДОМЕ-ІНТЭРНАЦЕ?

**Людзі з інваліднасцю павінны мець
выбар: дзе і як жыць**

Самы распаўсюджаны страх бацькоў, якія выхоўваюць дзіця-інваліда, — што пасля іх смерці яно апынецца ў доме-інтэрнаце. Наколькі гэта правамерна? І чаму жыць у інтэрнаце горш, чым дома? Наіўныя, здавалася б, пытанні. І тым не менш, давайце паспрабуем на іх адказаць.

ЖЫЦЦЁ ПА РАСКЛАДЗЕ

Па вялікім рахунку, інтэрнат — гэта такая крайняя мера ў сэнсе клопату дзяржавы пра чалавека, які мае спецыфічныя патрэбы і неабходнасць у дапамозе, каб выжыць. Там чалавек з інваліднасцю атрымлівае ўвесь комплекс неабходных яму паслуг, фактычна жыве на ўсім гатовым. Але жыццё ў інтэрнаце — гэта заўсёды вымушаная мера. Так, ёсць пэўная катэгорыя людзей, якія не выжывуць дома. У большасці выпадкаў гэта адзінокія пажылыя людзі, якія пражываюць у вёсцы. Зімой без старонняй дапамогі яны могуць памерці ад холаду і голаду. Тут інтэрнат, па сутнасці, выконвае функцыю хоспіса. Тое ж самае тычыцца людзей у цяжкім стане, якім прадпісаны пасцельны рэжым і якія патрабуюць увагі з боку медыцынскага персаналу, пастаяннага лячэння, догляду, рэабілітацыі.

СТАР 3

■ Праблема

ВІРТУАЛЬНАЕ МАХЛЯРСТВА

**У Магілёве з'явіліся чарговыя ахвяры
«нігерыйскіх лістоў» і «лічбавых шантажыстаў»**

Яшчэ гадоў 20 таму ніхто і ўявіць не мог, што махлярства магчыма за межамі рэальнага жыцця. Сёння падманы ў віртуальным асяроддзі здзіўляюць сваімі машабамі. На адным з расійскіх сайтаў падлічылі, што летась у Расіі адбылося 14 тысяч інтэрнэт-злачынстваў. На жаль, нашы суайчыннікі — не выключэнне. Прычым пад прыцэл зламыснікаў трапляюць як даверлівыя дзяўчаты, так і сур'ёзныя арганізацыі.

НЕНАДЗЕЙНЫЯ ПАЧУЦЦІ... У ІНТЭРНЭЦЕ

Якая жанчына не марыць аб прынцы на белым кані? Нават умудроная вопытам дама сярэдняга ўзросту, якая, здаецца, сустрэла не толькі прынца, але і вырасіла з ім дзяцей.

СТАР 4

«СПАЛЕННЫЯ ВЁСКИ: НАМ І СЁННЯ БАЛІЦЬ»

Пакуль жывыя людзі, якія самі прайшлі Вялікую Айчынную вайну, пакуль свет зноў і зноў аказваецца на парозе новай сусветнай вайны, нельга не гаварыць пра падзеі 70-гадовай даўніны — пра жудасную катастрофу, якая адбылася з-за мэтанакіраванай фашысцкай ідэалогіі. Калі няпраўду паўтараць шмат разоў, яна паступова пачынае ўспрымацца як ісціна. Таму

варта расставіць акцэнт у тых уроках, якім навучыла нас гісторыя. Ніякіх паўтонаў і недагаворак — або праўда, або нічога. Менавіта для таго, каб выказаліся ўсе, хто больш не можа маўчаць і каму ёсць што сказаць, учора ў канферэнц-зале Выдавецкага дома «Звязда» прайшло пасяджэнне «круглага стала» на тэму «Спаленыя вёскі: нам і сёння баліць».

Павышэнне статусу выратаваных жыхароў спаленых беларускіх вёсак, сучасныя даследаванні і недахоп аб'ектыўнай інфрамацыі, мемарыялізацыя і запусненне «белых плям» або, наадварот, выпраўленне памылак — вось далёка няпоўны спіс тэм, якія гарача абмяркоўваліся.

Прысутныя заўважылі і невыпадковы сімвалізм таго, што пасяджэнне «круглага стала» праходзіла амаль у той час, што і міжнародны палітычны саміт у Мінску, на якім вырашаліся важныя пытанні міру. Каб часцей звярталіся да гісторыі, не нарабілі б сваіх памылак...

На пасяджэнні «круглага стала» прысутнічалі супрацоўнікі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, архівісты, прадстаўнікі грамадскіх ініцыятыв, сферы адукацыі і, вядома, жыхарка спаленай вёскі, якая падзялілася ўспамінамі аб трагедыі падчас фашысцкай акупацыі. На наступным тыдні чытайце ўсе матэрыялы «круглага стала».

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.

Фота Алены ПРЭСЦІКАВА.

Класныя навіны

У новым навучальным годзе на базе больш чым 10 устаноў агульнай сярэдняй адукацыі стартуе эксперымент па апрабаванні мадэлі незалежнай выніковай атэстацыі вучняў за курс базавай школы.

Як вядома, абавязковая адукацыя ў Беларусі — дзевяцігадовая базавая. Але, напрыклад, у Мінску 67–68% выпускнікоў базавай школы пераходзяць на старшую яе ступень незалежна ад сваіх здольнасцяў, памкненняў і жадання вучыцца. Менавіта таму пры абмеркаванні будучых паправак у Кодэкс аб адукацыі гучалі прапановы ўстанавіць на ўваходзе ў старшую школу пэўны бар'ер.

Варыянты прапановы ўваходзілі розныя. Напрыклад, вырашыць праблему адбору лепшых зацверджаннем кантрольных лічбаў прыёму ў 10-ы клас. Ці ўвесці нейкі «праходны» бал (сярэдні

ДЗЕВЯЦІКЛАСНІКАЎ ЧАКАЕ ЗНЕСНІ ЭКЗАМЕН?

бал атэстата), каб тыя, у каго вынікі вучэбнай дзейнасці за дзевяты клас будуць ніжэйшыя, задумаліся над выбарам прафесіі. Але ж самі педагогі канстатуюць, што «вага» адных і тых жа адзнак, якія выстаўляюцца ў розных школах, можа быць рознай. Адзнакі, на жаль, часта бываюць суб'ектыўнымі. І гэта не зусім правільна, што дзяцей атэстоўваюць тыя ж людзі, якія іх і навучаюць.

Між іншым, у многіх краінах свету праводзіцца **знешні дзяржаўны экзамен**, які з'яўляецца адным з крытэрыяў для паступлення на больш высокі ўзровень адукацыі. Магчыма, і нам трэба вырашаць далейшы лёс выпускнікоў базавай школы на падставе дзяржаўнай знешняй атэстацыі, вынікі якой не будуць залежаць ні ад настаўніка, ні ад школы, ні ад інтэрсаў таго ці іншага рэгіёна.

Да таго ж у гэтым годзе пры паступленні ў ССНУ на аснове базавай адукацыі былі адменены ўступныя іспыты і абітурыентаў прымалі па сярэднім бале дакумента аб агульнай базавай адукацыі. Такім чынам, ёсць рэальная пагроза, што ўстановы адукацыі можа захапіць «працэнтаманія» добрых адзнак.

Міністэрства адукацыі ўжо зацвердзіла пералік інавацыйных пляцовак, на базе якіх будзе апрабавана незалежная знешняя атэстацыя. Між іншым, пасля пераносу вуснага экзамену па гісторыі Беларусі з базавай у сярэдняю школу задача незалежных экспертаў, безумоўна, спрасцілася.

Акрамя таго, у новым навучальным годзе на інавацыйных пляцоўках будуць праводзіцца таксама і іншыя цікавыя педагогічныя эксперыменты. Напрыклад, плану-

ецца апрабаванне метадыкі ранняй прафараўнтацыі навучэнцаў 6–9-х класаў на аснове выяўлення ў іх прыроджаных задаткаў да тых ці іншых прафесій. Праектныя ўменні ў навучэнцаў пачатковай школы будуць фарміраваць з дапамогай выкарыстання ў вучэбным працэсе набору «Лега».

Апрабаванне пройдзе і мадэль псіхалага-педагагічнага суправаджэння вучняў з высокім узроўнем вучэбнай матывацыі на першай ступені школы.

Таксама будуць праходзіць «абкатку» адукацыйныя праграмы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі ў галіне робататэхнікі. А на базе 13 устаноў агульнай сярэдняй адукацыі будзе ўкараняцца мадэль медыяадукацыі пры дапамозе развіцця ў вучняў крытычнага мыслення.

Надзея НІКАЛАЕВА

Вітай БАТЭ, футбольная Еўропа!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Лірыка лірыкай, але барысаўскія бальшчыкі прывыклі да добрага, густоўнага еўрапейскага футбола і пасля леташняй асечкі ў кваліфікацыі ад «Шахцёра» з Караганды з нецяглівацю чакалі новага еўракубкавага сезона. У мінулы раз беларускі чэмпіён застаўся без еўравосені, а цяпер зноў чакае ў гасці футбольных грандаў. Лепшага і не прыдумаеш!

Калоны аўтамабіляў і ланцужкі бальшчыкаў з парасонамі пакрысе сцякаліся да адной кропкі — «Барысаў-Арэны». Ззяючы ўвечары святлом, упрыгожаны лігачэмпіёнскай сімволікай, стадыён усё больш і больш нагадваў пра набліжэнне Лігі чэмпіёнаў — лепшага клубнага футбольнага турніру. Але да яго трэба было зрабіць яшчэ адзін крок.

Паўторны матч са «Слованам» чакаўся з невялічкім хваляваннем. Усё ж такі ніхто пасля гасцявой нічыі 1:1 на сто працэнтаў не мог быць упэўненым у выніковай вікторыі. Праўда, гульня з першых хвілін прадэманстравала, хто ў доме гаспадар. Барысаўчане правялі пакуль самы лепшы матч у сёлетняй стадыі Лігі чэмпіёнаў. І сённяшні ўзровень гульні проста не ідзе ў ніякае параўнанне з тым, што было ў ліпені, калі БАТЭ пачынаў еўракубкавы поход сустрэчамі з албанскім «Скендэрбеу». У гэтым паўдзёнку «жоўта-блакітныя» атакавалі разнастайна, дзейнічалі творча, з фантазіяй і, безумоўна, былі мацней за славакаў. Створаных барысаўчанамі галявых момантаў хапіла б на некалькі паядынкаў, але мяч у многіх эпізодах неверагодным чынам разыходзіўся з варотамі Душана Перніша. Адчуванне, нібыта вядзьмак

сядзеў за славацкімі ўладаннямі і разводзіў мяч з варотамі. І ў такіх моманты мясцовым бальшчыкам думалася аб тым, каб футбольнае правіла «Не забіваеш ты — забіваюць табе» не матэрыялізавалася ў гэтым матчы, не падкінула дадатковай інтрыгі і лішніх праблем для хлопцаў Аляксандра Ермаковіча. На радасць амаль запоўненым трыбунам пра-

клён з рамкі «Слована» зняў трапным, прыгожым ударам Міхаіл Гардзійчук, а ў другой палове, пасля выдалення паўабаронцы славакаў Сейдуба Сума, выніковыя, прыгожыя лічбы ўстанавілі Сяргей Крывец і Віталь Радзівонаў. 3:0 — БАТЭ зноў у кампаніі лепшых каманд Еўропы!

Тарас ШЧЫРЫ.

г. Барысаў.

Аляксандр ЕРМАКОВІЧ, галоўны трэнер барысаўскага БАТЭ:

— Я шчаслівы за каманду, за футбалістаў, за краіну. Мы, аказваецца, таксама ўмеем гуляць у футбол. І зараз будзем удзельнічаць у лепшым турніры, які існуе ў футбольным свеце.

Дзмітрый ЛІХТАРОВІЧ, паўабаронца БАТЭ:

— Па вялікім рахунку, акрамя адной сітуацыі, сапернік нічога не стварыў каля нашых варот. Мы перамаглі заслужана. Калі ўлічваць матчы з венграмі і албанцамі (на ранейшых стадыях БАТЭ згуляў з «Дэбрэцэнам» і «Скендэрбеу». — **Аўт.**), сёлетні шлях у Лігу чэмпіёнаў атрымаўся вельмі цяжкім. «Слован» таксама моцны сапернік, і мы ўсцешаны тым, што прайшлі ў Лігу чэмпіёнаў.

Душан ПЕРНІШ, галкіпер браціслаўскага «Слована»:

— Што дапамагло БАТЭ перайграць нас? Магчыма, лепшы рух футбалістаў па полі. Але, найперш, мне здаецца, гэта вопыт матчаў у еўракубках, якога ў беларускай каманды больш, чым у нас. Што тычыцца атмасферы, яна была выдатная. А «Барысаў-Арэна» — гонар Беларусі. Усім футбалістам спадабалася гуляць на гэтым стадыёне.

Філіп МЛАДЗЕНАВІЧ, абаронца БАТЭ:

— Гэта вядлікі дзень для БАТЭ, нашых бальшчыкаў і ўсяго беларускага футбола. Мы прабіліся ў Лігу чэмпіёнаў і вельмі гэтаму рады. Дзякуй усім! Я раней гуляў толькі ў кваліфікацыі Лігі Еўропы, а таму сённяшні поспех — яшчэ адзін крок у развіцці майей кар'еры. Гэтая перамога, безумоўна, з'яўляецца пакуль самай значнай для мяне.

Эрык ЧЫКАШ, абаронца «Слована»:

— Зразумела, настрой пасля матча не такі добры, як гэтага хацелася. Выказваем БАТЭ сваю павагу — каманда сёння гуляла супраць нас добра (пастаянна кантралявала мяч і стварыла шмат небяспечных момантаў). Сёння беларусы былі лепшымі. Магчыма, у нас усё атрымаецца ў наступным годзе. А сёлета мы, спадзяюся, лепш згуляем у Лізе Еўропы.

Прэзідэнты Беларусі і Казахстана прадоўжылі абмеркаванне пытанняў, пачатае напярэдадні

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка правёў учора сустрэчу з Прэзідэнтам Казахстана Нурсултанам Назарбаевым, паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Кіраўнікі дзяржаў у неформальнай абстаноўцы прадоўжылі абмеркаванне комплексу пытанняў, пачатае напярэдадні ў Мінску падчас мерапрыемстваў, звязаных з сустрэчай прэзідэнтаў мытнай «тройкі», Украіны і высокіх прадстаўнікоў Еўрасаюза. Былі закрануты актуальныя праблемы двухбаковага парадку дня. Аляксандр Лукашэнка цёпла падзякаваў Нурсултану Назарбаеву за няўменна сяброўскія адносіны да Рэспублікі Беларусь, якія адлюстроўваюць сапраўды партнёрскі характар супрацоўніцтва паміж дзвюма дзяржавамі.

Прэзідэнт Беларусі асабіста праводзіў Прэзідэнта Казахстана ў Нацыянальным аэрапорце.

АНОНС

ЁСЦЬ ПЫТАННІ ДА ВАЕННЫХ?

29 жніўня міністр абароны Рэспублікі Беларусь, генерал-лейтэнант Юрый Віктаравіч ЖАДОБІН правядзе «прамую лінію» з насельніцтвам. Ён дасць адказы на пытанні, якія ўваходзяць у кампетэнцыю Міністэрства абароны.

Задаць пытанне міністру можна будзе ў названы дзень з 10.00 да 11.00 па тэлефоне (8017) 2972920.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) и стоимость имущества	Лот № 1. Капитальное строение, инв. № 240/С-14871, расположенное по адресу: г. Орша, ул. Ф. Скорины, 60, площадью 227,8 кв.м, наименование — здание магазина, назначение — здание специализированное розничной торговли. Первоначальная стоимость — 1 090 000 000 белорусских рублей.
Собственник (владелец) имущества	ЗАО «Дубровка», УНН 300352248
Местонахождение (адрес) имущества	г. Орша, ул. Ф. Скорины, 60
Информация об обременениях	Акт ареста главного управления юстиции Витебского облисполкома
Место (адрес), дата и время проведения торгов	г. Витебск, ул. Правды, 32, 18 сентября 2014 года в 11.30
Справочная информация	Главное управление юстиции Витебского облисполкома 210101, г. Витебск, ул. Правды, д. 34. Судебный исполнитель Железковский Юрий Александрович, тел./факс. 8 (0212) 600817
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет Главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001037 в 200 филиале ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 635, УНП 300002505, не позднее 17.09.2014 г. Минимальная величина первого шага — 5% стоимости каждого лота. В соответствии с ч. 3 ст. 401 ХПК Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Технический администратор доменной зоны ВУП «НАДЕЖНЫЕ ПРОГРАММЫ»

сообщает о проведении благотворительного аукциона на регистрацию доменных имен, исключенных из реестра.

Средства от аукциона, кроме стандартной стоимости услуг по регистрации доменного имени и налогов, будут перечислены на нужды детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей.

Предметом аукциона являются доменные имена в доменной зоне ВУ, исключенные из реестра национальной доменной зоны. Перечень доменных имен, предлагаемых к регистрации по результатам аукциона, размещен на сайте <https://auction.cctld.by>

Дата начала аукциона — 13 октября 2014 г., дата окончания аукциона — 23 октября 2014 г.

Время начала аукциона — 12.00 часов даты начала аукциона, время окончания аукциона — 12.00 часов даты окончания аукциона. В случае, если в течение последних 2 минут до окончания аукциона была сделана ставка, срок проведения аукциона автоматически продлевается еще на 5 минут.

Аукцион проводится на интернет-ресурсе <http://auction.cctld.by> В отношении каждого доменного имени, являющегося предметом аукциона, размещается программная форма, позволяющая участникам аукциона делать ставки.

Участниками аукциона могут быть юридические и физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, являющиеся резидентами или нерезидентами Республики Беларусь. Для участия в аукционе участник должен пройти регистрацию на сайте <http://auction.cctld.by>

Начальная цена предмета аукциона составляет 300 000 белорусских рублей. Шаг аукциона — 50 000 белорусских рублей.

Прием ставок прекращается по истечении 10 календарных дней после начала аукциона по каждому доменному имени.

Аукцион считается состоявшимся при наличии хотя бы одной ставки. Победившим в аукционе считается тот участник, который сделал максимальную ставку к моменту окончания аукциона.

Текст Положения о порядке проведения аукциона на регистрацию доменных имен, исключенных из реестра, находится на сайте <http://auction.cctld.by> в разделе «Правила проведения аукционов».

Организатор аукциона: УП «НАДЕЖНЫЕ ПРОГРАММЫ», УНП 100160363, e-mail: au@hoster.by Тел. организатора +375 17 239 57 02. Тел. комиссии по организации и проведению аукциона +375 17 239 57 77.

Утерянные печать и свидетельство о государственной регистрации Общества с ограниченной ответственностью «Издательство «Планета Мультимедиа», УНП 191228023 считать недействительными. Общество с ограниченной ответственностью «Издательство «Планета Мультимедиа» с 01.09.2011 г. хозяйственной деятельности не осуществляет.

СЯРОД НАС ЦІ Ё ДАМЕ-ІНТЭРНАЦЕ?

■ На слыху

ЗДАРЭННЕ НА ЦЭЦ

Каля 17 гадзін вечара ў аўторак абрынуліся сцены і перакрыцці на Лунінецкай ЦЭЦ, якая будзецца на вуліцы Чырвонай.

Адбылося гэта пры выбуху ў момант пусканаладачных работ. Адзін чалавек загінуў, яшчэ два былі шпіталізаваны з траўмамі рознай ступені цяжкасці. Будынак у эксплуатацыю ўведзены не быў. На месца здарэння адразу выехалі прадстаўнікі Следчага камітэта.

ВІНО

«ЗВАРЫЛАСЯ» НА СКЛАДЗЕ

Супрацоўнікі АБЭЗ Ленінскага РУУС сталіцы ўстанавілі факт неапазіцыйнага захоўвання спіртазмяшчальнай прадукцыі на складзе УП «Белкаапзнешгандаля Белкаапсаюз» — бутылкавага і пакеванага віна айчынай і імпортнай вытворчасці.

Як паведамілі ва УБЭЗ ГУУС Мінгарвыканкама, «няправільна» захоўвалася больш за 100 тысяч літраў прадукцыі на агульную суму каля 4,5 мільярд рублёў. Складское пам'яшканне не было абсталявана кандыцыянерамі, з-за чаго дапушчальныя нормы тэмпературнага рэжыму былі перавышаны практычна ў два разы. Пры гэтым прадукцыя ў аб'ёме 3 100 літраў на суму 128 мільянаў рублёў паспела сапсавацца, у выніку чаго яе накіравалі на ўтылізацыю. Рэалізацыя астатняй забаронена да атрымання вынікаў даследаванняў.

Сяргей РАСОЛЬКА

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Бывалі выпадкі, калі некаторыя маладыя людзі з інваліднасцю бачылі ў інтэрнаце магчымасць палепшэння сваіх жыццёвых умоў. Таму што ў некаторых з іх умовы, у якіх яны жылі дома, былі значна горшымі. Яны вялі жабрацкі лад жыцця, жывучы са сваякамі-алкаголікамі, і інтэрнат для іх быў гарантыя прытулку і ежы. Але, тым не менш, і яны не хацелі б працягваць жыццё ў інтэрнаце — калі б у іх быў выбар, таму што жыццё ў ім паўнаватасным не назавеш.

— Знаходжанне ў інтэрнаце звязана з некаторымі праблемнымі пытаннямі, — падзяліўся некалькімі думкамі загадчык аддзялення Кобрынскага псіханеўралагічнага дома-інтэрната для састарэлых і інвалідаў Павел Руткоўскі. — Напрыклад, гэта адсутнасць індывідуальнага падыходу. На жаль, на практыцы немагчыма ўлічыць усе патрэбы чалавека, які паступае ў інтэрнат, хоць бы таму, што забяспечана

Ужо ёсць навуковыя абгрунтаванні таго, што інтэрнат немагчыма ўдасканаліць да такой ступені, каб умовы там сталі параўнальнымі з умовамі звычайнага незалежнага пражывання.

— Але магчымасць адправіць сваяка ў інтэрнат — міна запаволення дзеяння, якая спрацоўвае жажлівым чынам, — упэўнены Сяргей Драздоўскі. — Бо часам прычынай змяшчэння чалавека ў інтэрнат з'яўляецца кватэрнае пытанне. Семі такім чынам вырашаюць праблему з жыллём. А значыць, гэтая амаральнасць паводзін усюсю па падтрымліваецца намі ўсімі...

Дзяржава выдаткоўвае гіганцкія сродкі на ўтрыманне дамоў-інтэрнатаў — яна таксама павінна быць зацікаўлена ў тым, каб людзі радзей трапілі ў інтэрнат. І ўжо ёсць прыклады арганізацыі суправаджальнага пражывання для людзей з інваліднасцю. Пры гэтым чалавек жыве ў грамадстве пры пастаянным суправаджэнні спецыялістаў, перш за ўсё сацыяльных работнікаў, вядзе паўнаватаснае жыццё, працуе і прымае ўдзел у жыцці грамадства. Гэта такі мяккі від пераходу ад пражывання ў інтэрнаце да незалежнага пражывання. Ёсць у нашай краіне і спробы стварэння незалежнага пражывання на мясцовым узроўні. І ўжо ёсць прыклады, калі людзі пакідаюць інтэрнаты — прычым як агульнага тыпу,

каў, ні асабліва ўмовы. Гэта не атрымалася ні ў каго». У Беларусі Офіс па правах людзей з інваліднасцю вядзе адпаведную кампанію ўжо на працягу года і хацеў бы вывесці гэтую праблему на ўзровень грамадскай дыскусіі.

«ЗДАЦЬ У ІНТЭРНАТ» І СПАЦЬ СПАКОЙНА?

Наяўнасць дамоў-інтэрнатаў супакойвае ўсіх нас, лічыць Сяргей Драздоўскі. Ёсць інтэрнаты, там людзі знаходзяцца на поўным дзяржаўным забеспячэнні, значыць, з імі ўсё нармальна, мы за іх спакойныя — такая абывацельская пазіцыя.

«Здаць у інтэрнат» стала сёння ўніверсальным вырашэннем усіх праблем, калі ў сям'і ёсць сваяк са значнай ступенню абмежавання самаабслугоўвання. Вядома, догляд такіх людзей у хатніх умовах можа быць цяжкім альбо наогул немагчымым. Таму сваякі, якія не хочуць ці не могуць браць на сябе гэты клопат, змяшчаюць хворых у стацыянарныя ўстановы сацыяльнага абслугоўвання. З гэтай прычыны ў дамах-інтэрнатах апынуліся 77% інвалідаў. Астатнія 23% людзей з інваліднасцю не маюць сям'і, сваякоў альбо ўсё жыццё пражываюць у дамах-інтэрнатах, таму што з'яўляюцца сіротамі.

— Але магчымасць адправіць сваяка ў інтэрнат — міна запаволення дзеяння, якая спрацоўвае жажлівым чынам, — упэўнены Сяргей Драздоўскі. — Бо часам прычынай змяшчэння чалавека ў інтэрнат з'яўляецца кватэрнае пытанне. Семі такім чынам вырашаюць праблему з жыллём. А значыць, гэтая амаральнасць паводзін усюсю па падтрымліваецца намі ўсімі...

Дзяржава выдаткоўвае гіганцкія сродкі на ўтрыманне дамоў-інтэрнатаў — яна таксама павінна быць зацікаўлена ў тым, каб людзі радзей трапілі ў інтэрнат. І ўжо ёсць прыклады арганізацыі суправаджальнага пражывання для людзей з інваліднасцю. Пры гэтым чалавек жыве ў грамадстве пры пастаянным суправаджэнні спецыялістаў, перш за ўсё сацыяльных работнікаў, вядзе паўнаватаснае жыццё, працуе і прымае ўдзел у жыцці грамадства. Гэта такі мяккі від пераходу ад пражывання ў інтэрнаце да незалежнага пражывання. Ёсць у нашай краіне і спробы стварэння незалежнага пражывання на мясцовым узроўні. І ўжо ёсць прыклады, калі людзі пакідаюць інтэрнаты — прычым як агульнага тыпу,

На 1 жніўня 2014 года на ўліку ў органах па працы, занятасці і сацыяльнай абароне знаходзілася 536,9 тыс. інвалідаў, з іх інвалідаў I групы — 81,6 тыс. чалавек, II групы — 272,3 тыс. чалавек, III групы — 155,6 тыс. чалавек, дзяцей-інвалідаў ва ўзросце да 18 гадоў — 27,4 тыс. Уздзельная вага інвалідаў у агульнай колькасці насельніцтва рэспублікі складае 5,6%.

так і псіханеўралагічнага профілю. Інакш кажучы, інтэрнат — гэта не абавязкова назаўжды.

Вядома, для паспяховага самастойнага жыцця людзей з інваліднасцю патрабуюцца трансфармацыя многіх працэсаў. Гэта і стварэнне дастатковага сацыяльнага абслугоўвання на мясцовым узроўні, здольнага гарантаваць незалежнае пражыванне людзей з рознымі формамі інваліднасці, і даступны асяродак, і многае іншае. Праблемны момантаў шмат. Напрыклад, у краіне сёння 73 інтэрнаты, размешчаны пераважна ў сельскай мясцовасці. Калі пачаць іх закрываць — куды зможа працаўладкавацца іх персанал? Гэта ж тысячы людзей — значыць, трэба стварыць альтэрнатыўныя працоўныя месцы для таго, каб гэтыя людзі не засталіся без працы. Тым не менш, такія досьведы складаныя і аб'ёмныя задачы можна паэтапна вырашаць, упэўнены наш эксперт. Ва ўсіх выпадках, у іншых краінах гэта атрымалася. Добраўпарадкаваны сацыяльнай прасторы, пры якім людзі з любымі формамі парушэнняў самаабслугоўвання змогуць жыць дома, не азначае, што патрэба ў інтэрнатах цалкам адпадзе. Але ў многіх людзей з інваліднасцю з'явіцца выбар, дзе і як ім жыць.

Святлана БУСЬКО.

■ Зварот у рэдакцыю

ЗВОЛЬНІЎСЯ ПА ЎЛАСНАЙ ІНІЦЫЯТЫВЕ?

Паважаныя рэдакцыя! Былыя выпускнікі, бацькі і вучні ДУА «Дараганаўскі ВПК дзіцячы сад — сярэдняя школа» занепакоены сітуацыяй, якая склалася на сёння з нашай любімай школай. Хутка пачатак навучальнага года, але яшчэ незразумела, хто будзе ўзначальваць калектыв. Як нам стала вядома, з цяперашнім дырэктарам С.М. Струпінскім, які больш за 20 гадоў кіраваў школай і зрабіў яе адной з лепшых у раёне, не збіраюцца працягваць кантракт. Хоць ён і пенсіянер, але знаходзіцца на сваім месцы, і такімі кадрамі раскідвацца не варта. Зразумела, у кожным калектыве ёсць незадаволеныя. Але гэта тая, хто не ўмее ці не хоча працаваць і таму піша розныя кляўзы. Як мяркуюць многія, прычына скасавання кантракта — менавіта гэтыя скаргі. Просім, нарэшце, спыніць усялякія чуткі.

Мікалай ТАМАШОЎ, Асіповіцкі раён.

У аддзеле адукацыі, спорту і турызму Асіповіцкага райвыканкама, куды «Звязда» звярнулася, каб высветліць сітуацыю, здзівіліся таму, што членам педагогічнага калектыву невядома, што з 1 верасня ў іх будзе новы кіраўнік, паколькі дырэктарам школ, з якімі не будзе прадоўжаны кантракт на наступны навучальны год (а такіх у раёне чатыры), паведамілі пра гэта яшчэ 1 ліпеня.

У афіцыйным лісце, які мы атрымалі з райвыканкама, паведамілі: «Тэрмін дзеяння працоўнага кантракта, заключанага паміж аддзелам адукацыі, спорту і турызму Асіповіцкага райвыканкама і Струпінскім С.М., заканчваецца 31 жніўня 2014 года. У сувязі з наступіўшай заявай ад Струпінскага С.М. з просьбай аб звальненні яго з пасады дырэктара і завяршэннем тэрміну працоўнага дагавора працоўныя адносіны з ім будуць спынены 31 жніўня 2014 года.

На пасаду дырэктара з 1 верасня 2014 года будзе прызначана Сяргейчык Ірына Мікалаеўна, намеснік дырэктара па выхаваўчай рабоце ДУА «Дараганаўскі вучэбна-педагагічны комплекс дзіцячы сад—сярэдняя школа».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 30.09.2014 в 10.00

по адресу: 220030, г. Минск, просп. Независимости, 11/1, 2 этаж, конференц-зал.

Организатором аукциона является

республиканское унитарное предприятие «Отель «Минск»», находящееся по адресу: г. Минск, просп. Независимости, 11.

На аукционе выставляется право заключения договора аренды недвижимого имущества:

1. Помещения №№ 31,32, арендуемой площадью 11,1 кв.м, на первом этаже изолированного помещения по просп. Независимости, 11, корп. 2-2 (литер Б 7/к), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 283 050 рублей; размер задатка – 28 300 рублей; целевое использование – оказание банковских услуг; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.

Документы на участие в аукционе принимаются с 28.08.2014 по 29.09.2014 с 8.30 до 12.00, с 13.00 до 16.00, по адресу: г. Минск, просп. Независимости, 11/2, каб. 232. Документы, поданные после 16.00 29.09.2014, не рассматриваются.

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машиномест, их частей, находящихся в государственной собственности, утверждённым постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049 «О мерах по реализации Указа Президента Республики Беларусь от 07 мая 2009 № 238».

Для участия в аукционе участник в срок, установленный для приема документов на участие аукционе:

- перечисляет задаток на р/с № 3012000006014 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП 100973184, ОКПО 37372251, РУП «Отель «Минск»;

- подает заявление на участие в аукционе; - предоставляет копию платежного документа о перечислении задатка.

Помимо указанных документов:

- физическое лицо предъявляет документ, удостоверяющий личность;

- индивидуальный предприниматель – копию свидетельства о государственной регистрации;

- юридическое лицо (резидент Республики Беларусь) – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; нерезидент – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны проис-

хождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, в заявлении сообщает о нахождении на территории Республики Беларусь представительства с указанием даты выдачи Министерством иностранных дел Республики Беларусь разрешения на открытие представительства, номера и срока действия разрешения.

Представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.

Копии документов предоставляются без нотариального засвидетельствования.

Порядок оформления участия в аукционе: лицу, допущенному к участию в аукционе, организатор аукциона выдает билет участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано.

При отсутствии у лица, желающего участвовать в аукционе, текущего (расчетного) счета в учреждении банка, он должен быть открыт до подачи заявления на участие в аукционе и указан в заявлении.

Порядок определения победителя аукциона:

- торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены и проводятся аукционистом, определяемым организатором аукциона;

- аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимает только один участник аукциона или пока не останется только один участник, предложивший наиболее высокую цену. Аукционист трижды называет цену, по которой продан предмет аукциона, и объявляет о продаже данного предмета аукциона, а также сообщает номер участника аукциона, выигравшего аукцион по данному предмету аукциона (далее – победитель аукциона).

Размер штрафа, уплачиваемый участником аукциона и(или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством, составляет 10 000 000 рублей.

Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на расчетный счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участником документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона под роспись.

Договор аренды по результатам аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Телефоны для справок: (8-017) 209-91-26, (8-017) 209-92-78

ВІРТУАЛЬНАЕ МАХЛЯРСТВА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Асабліва тады, калі ён — прыгажун, паспяхо-вы палкоўнік са Злучаных Штатаў, а ў кожным яго лісце такія словы, ад якіх пачынае кружыцца галава. Замежныя мужчыны ведаюць, як спадабацца жанчыне. І пры гэтым нічога не патрабуюць узамен. Патрабаванні з'яўляюцца потым, калі «прынада», як правіла, трывала сядзіць на кручку і ёсць спадзяванні, што не сарвецца.

— Жанчына замужам, мае дарослую дачку, але пацягнула яе на прыгоды, — удакладняе **начальнік аддзела па раскрыцці злачынстваў у сферы высокіх тэхналогій УУС Магілёўскага аблвыканкама Вадзім УСЦІНОВІЧ.** — Яна паверыла, што ён знайшоў скарб у Афганістане і хоча з ёю падзяліцца. Нават пагадзілася падтрымаць яго «невялікай» сумай для хабару мытнікам, а потым яшчэ і пілоту — толькі б каханы хутчэй прывёз ёй тую багаці. Кім аказаўся гэты «мільянер», яна даведлася ўжо ад нас. На сваёй даверлівасці жанчына страціла 6 тысяч долараў. А магла яшчэ больш. Яна напісала яму, што ўсё ведае, і патрабавала вярнуць грошы. Ён нахабна адказаў: прышліце тысячу долараў, і я выканаю вашу просьбу. Яна была гатова адправіць яму тую грошы, папрасіла нас прасачыць за імі. Ледзь адгаварылі ад чарговай памылкі.

Вадзім Усціновіч можа расказаць шмат падобных сумных гісторый. З ахвярамі так званых «нігерыйскіх лістоў» за тую 10 гадоў, што існуе служба, яго супрацоўнікам прыходзілася сутыкацца не раз. Зусім свежы прыклад. Магіляўчанку ачмурыў нейкі Рэйман Хігінс з Англіі. Пазнаёміліся яны, як звычайна гэта адбываецца, на адным з віртуальных сайтаў і амаль год вялі перапіску. Жанчына нават не ўбачыла, калі ад гарачых прызнанняў у каханні справа перайшла на хворага сына яе знаёмага. Той пісаў, што ў хлопца праблема з ныркай і трэба 23 тысячы долараў на аперацыю. Ён ледзь назбіраў 10 тысяч, а дзе ўзяць астатнія грошы, не ведае. Наша зямлячка так расчулілася, што сама прапанавала дапамогу. І ён... уступіў ёй — з умовай, што бярэ ў доўг. Напісаў, куды пералічыць грошы. Жанчына «дапамагала» да таго часу, пакуль у невядомым кірунку не зніклі 16 тысяч долараў. І толькі потым звярнулася ў міліцыю.

Яна паверыла, што ён знайшоў скарб у Афганістане і хоча з ёю падзяліцца. Нават пагадзілася падтрымаць яго «невялікай» сумай для хабару мытнікам.

— Гэтая форма падману застаецца адной з самых распаўсюджаных, — адзначае Вадзім Усціновіч. — Аб'ядноўвае выпадкі тое, што ўсе яны так ці інакш звязаны з Нігерыяй. Па некаторых падліках, інтэрнэт-махлярствы ў гэтай краіне па даходнасці на трэцім месцы. Мы пастаянна папярэджваем людзей праз СМІ, але ахвяр менш не становіцца. І апошні выпадак з Хігінсам — таму пацвярдзэнне. Жанчыну не насцярожыла тое, што англічанін чамусьці вёў з ёй перапіску з Нігерыі. Дарэчы, сістэма Google

пры пошуку Раймонда Хігінса выводзіць інфармацыю, што гэта махляр. Але любоў сляпяя і не любіць праверак.

Ад гарачых прызнанняў у каханні справа перайшла на хворага сына яе знаёмага. Той пісаў, што ў хлопца праблема з ныркай і трэба 23 тысячы долараў на аперацыю.

За сваю даверлівасць абедзве зямлячкі заплацілі вельмі дорага. Шанцы, што ім нехта верне грошы, практычна роўныя нулю.

— Тэарэтычна знайсці гэтых злачынцаў можна, практычна — не, — канстатуе Вадзім Усціновіч. — Нігерыя не ўваходзіць у катэгорыю краін, якія дапамагаюць у пошуках такіх парушальнікаў. Што цікава, ва ўсіх выпадках махляры просяць пераслаць грошы пасродкам Western Union. У шэрагу краін для атрымання грашовога пераводу па гэтай сістэме дастаткова чытацкага білета. Насцярожыць павінны і іншыя сістэмы банкаўскага пераводу, якія забяспечваюць высокую ступень ананімнасці.

НІ МАШЫНЫ, НІ КВАТЭРЫ, НІ ГРОШАЙ

Зламыснікі нажываюцца не толькі на пачуццях, але і на чалавечай прагнасці.

— Вельмі папулярная схема махлярства з нігерыйскім адценнем — гэта продаж аўтамабіляў праз інтэрнэт, — прыводзіць прыклад Вадзім Усціновіч. — На розных дошках аб'яў у інтэрнэце можна знайсці прывабныя прапановы нібыта ад анг-

лічан, якія доўгі час працавалі на тэрыторыі Беларусі і потым вырашылі прадаць сваё аўто. Маўляў, навошта ў Англіі машына з левым рулём? Таму і кошт у разы ніжэйшы. І шмат хто на гэтую прынаду кліе. Махляры звязваюцца з патэнцыйным пакупніком, перапіска (і гэта таксама павінна насцярожыць) вядзецца па электроннай пошце і заканчваецца пацвярджэннем плацежаздольнасці па той жа сістэме Western Union. Махляры пайшлі яшчэ далей. Калі здзелка адбылася, яны высылаюць трэккод, які дазваляе адсочыць месцазнаходжанне «пасылкі». Але спасылка пры гэтым даецца на фальшывы сайт, які працуе на канкрэтнага заказчыка. Потым пачынаюцца казкі пра тое, як на мытні затрымаліся, што трэба яшчэ даплаціць. Нехта плаціць, а нехта ідзе ў міліцыю.

Зараз такіх выпадкаў стала менш, але раз у месяц абавязкова хтосьці ды зацікавіцца.

Апячыцца можна і на нерухомасці. Аб'явы нахштальт «Жыву ў Амерыцы, прадаю кватэру ў Мінску» (ці ў любым іншым горадзе) — на жаль, не выключэнне. Нядаўна адно такое трапіла на вочы бабруйчанцы. Прадавец з Грэцыі прапаноўваў набыць жыллё ў Мінску за сімвалічны кошт. І жанчына, не доўга думаючы, пацвердзіла па Western Union сваю плацежаздольнасць 10 тысячамі долараў. А кватэра, як потым высветлілася, належала зусім іншым асобам, якія нават і не збіраліся яе прадаваць. «Галоўная задача махляроў — увайсці ў давер, — распавядае Вадзім Усціновіч. — Як толькі грошы пераведзены, можна пра іх забыцца. Іх нехта ўжо абнавіў у Грэцыі. У рамках крымінальнай справы будзе зроблены міжнародны запыт, але Грэцыя можа і адмовіць. Мінская канвенцыя аб прававой дапамозе і прававых адносінах па грамадзянскіх, сямейных і крымінальных справах у нас заключана толькі з некаторымі краінамі — у асноўным былога Савецкага Саюза. Грэцыі там няма».

Бабруйчанку насамрэч шкада. Але куды ж яна глядзела, калі збіралася набываць кватэру? Для пачатку з'ездзіла б у Мінск, пагутарыла з гаспадарамі ці суседзямі, а не спяшалася пераводзіць грошы.

Неверагодна, але ў пастку трапляюць нават вопытныя людзі. Быў выпадак, калі сямейная пара (абое праграмісты) атрымала ліст з інфармацыяй, што яны выйгралі аўтамабіль.

Трэба было толькі пералічыць сімвалічную суму грошай. На 99% ведалі, што гэта падман, аднак на сямейным саваце вырашылі: 1500 долараў — гэта не так ужо і шмат за аўтамабіль. І... перавялі грошы.

ЗАШЫФРАВАНАЯ БУХГАЛТЭРЫЯ

І «ПЛАСТЫКАВЫ» КРЫМІНАЛ

У апошні час пад прыцэл зламыснікаў сталі трапляць арганізацыі, якія выкарыстоўваюць для бухгалтарскага ўліку «1 С бухгалтэрыю» альбо іншыя аўтаматызаваныя сістэмы. Часцей за ўсё падборам пароля яны атрымліваюць несанкцыянаваны доступ да сервера праграміста і шыфруюць інфармацыю крыптаграфічным метадам, а пасля патрабуюць грошы за ключ расшыфроўкі. На працоўным сталі яны размяшчаюць кошт за свае паслугі і рэквізіты, куды перавесці сродкі. У сярэднім зла-

мыснікі бяруць 200—400 долараў. Для буйной арганізацыі — дробязі. Псіхалагічны прыём у тым і заключаецца, што ахвяра злучыцца не кінецца ў міліцыю, а вырашыць усё мірным шляхам. Як пазбегнуць непрыемнасцяў?

— Паролі павінны быць складанымі — не менш за 8 сімвалаў з літар і лічбаў, — інструктуе Вадзім Усціновіч. — Як толькі чалавек звальняецца, яны павінны мяняцца. І трэба абавязкова выкарыстоўваць сістэмы рэзервовага капіравання. Ва ўсіх выпадках, якімі нам прыходзілася займацца, капіраванне не рабілася або рабілася на той жа цвёрды дыск. Злачынцам зусім не цяжка было зашыфра-

Жанчына пацвердзіла па Western Union сваю плацежаздольнасць 10 тысячамі долараў. А кватэра, як потым высветлілася, належала зусім іншым асобам, якія нават і не збіраліся яе прадаваць.

ваць і рэзервовыя копіі. Мы раім, па магчымасці, падключыцца да сервера па каналах VPN. І не выкарыстоўваць службу RDP альбо любыя іншыя сродкі, якія забяспечваюць выдаленае кіраванне праз інтэрнэт, для ажыццяўлення сумеснага доступу да сервера.

Не ўступаюць па папулярнасці злачынствы з пластыкавымі карткамі. Па інфармацыі Следчага камітэта па Магілёўскай вобласці, з 107 злачынстваў у сферы высокіх тэхналогій, якія зафіксаваны на Магілёўшчыне за паўгода, 94 — звязаны менавіта з «пластыкам». Сёлета магілёўскім праваахоўнікам пашчасціла выйсці на след вялікай групы злачынцаў.

— Сярод тых, хто падрабляў пластыкавыя карткі, не заўсёды фігуруюць праграмісты, — прыадкрывае таямніцы следства Вадзім Усціновіч. — Тут дастаткова мець знаёмых, якія ведаюць, як наладзіць справу. Нехта прапанаваў. Паспрабавалі — засталіся задаволенымі. Яшчэ б, падыходзіш да банкамата — і праз некалькі хвілін у кішэні некалькі тысяч долараў. Канал злачынства ў гэтым выпадку ішоў з Расіі.

АСЦЯРОЖНА: ІНТЭРНЭТ-КРАМЫ

Інтэрнэт-крамы ўсім добрыя: там і тавар таннейшы, і не трэба кудысьці ісці, стаяць у чэргаш. Клікнуў мышкай — і гатова. Але і тут можна згубіць свае грошы.

— Перад тым, як заключыць здзелку, трэба як мага больш даведацца пра рэйтынг прадаўца, пачытаць водгукі, — інструктуе Вадзім Усціновіч. — Калі рэйтынг нулявы, вельмі вялікая рызыка, што вас абдураць. Бываюць прывабныя прапановы. Але не факт, што гэта не пастка. Тая ж інтэрнэт-крама AliExpress — вялікая гандлёвая пляцоўка, дзе адразу табе паступае тысячы розных прапаноў. Але звярніце ўвагу на рэйтынг гэтага сайта.

— А можна неяк абараніцца ад камп'ютарных злачынстваў? — цікавіцца напрыканцы гутаркі.

— Трэба выконваць элементарныя правілы бяспекі. Спачатку хаця б устанавіць антывірус. Не заходзіць на сайты з незразумелым зместам, не клікаць па падазроных банерах. Не трэба быць праграмістам, каб скачаць у інтэрнэце праграму, якая фільтруе непажаданы кантэнт, і выкарыстоўваць.

Нэллі ЗІГУЛЯ

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ

Организатор — Речицкий сельский исполнительный комитет Каменецкого района Брестской области

№ лота	Местоположение земельного участка	Кадастровый номер	Площадь земельного участка	Целевое назначение земельного участка	Назначение земельных участков в соотв. с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества	Характеристика расположенных на участке строений, инженерных коммуникаций	Начальная цена объекта, руб.	Сумма задатка, руб.	Сумма, подлежащая возмещению затрат на оформление и регистрацию участка, руб.
1	Брестская область, Каменецкий район, д. Речица, ул. Юбилейная, 16	124086412601000099	0,25 га	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) (код 1 09 02)	Земельный участок с наличием транспортной инфраструктуры, ограничение в использовании на всей площади участка в водоохранной зоне пруда	4 906 750	490 700	8 637 719 Кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ

1. Аукцион состоится 30.09.2014 г. в 9.00 в здании Речицкого сельского исполнительного комитета (зал заседаний) по адресу: Брестская область, Каменецкий район, д. Речица, ул. Юбилейная, д. 3.

2. Для участия в аукционе гражданин, юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в установленный срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который они желают приобрести в частную собственность, а также документ, подтверждающий внесение суммы задатка. Сумма задатка для участия в аукционе перечисляется в срок до 25.09.2014 на расчетный счет Речицкого сельского исполнительного комитета 3604219140014, филиал РКЦ № 3 отд. ОАО «Белагропромбанк» г. Каменец Брестского областного управления, код 401, УНП 200057048, ОКПО 44203831.

Для участия в аукционе предоставляются:

гражданином — копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального освидетельствования; представителем гражданина — нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального освидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц — документ, удостоверяющий личность.

3. Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельных участков для проведения аукциона:

3.1. при продаже земельного участка в частную собственность:

внесение победителем аукциона платы за земельный участок; возмещение победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе государственной регистрацией в отношении создания земельного участка; осуществление победителем аукциона в двухмесячный срок после принятия решения исполнительного комитета о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации права на земельный участок; получение победителем аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие (освоение) земельного участка не позднее 1 (одного) года после получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации прав на него.

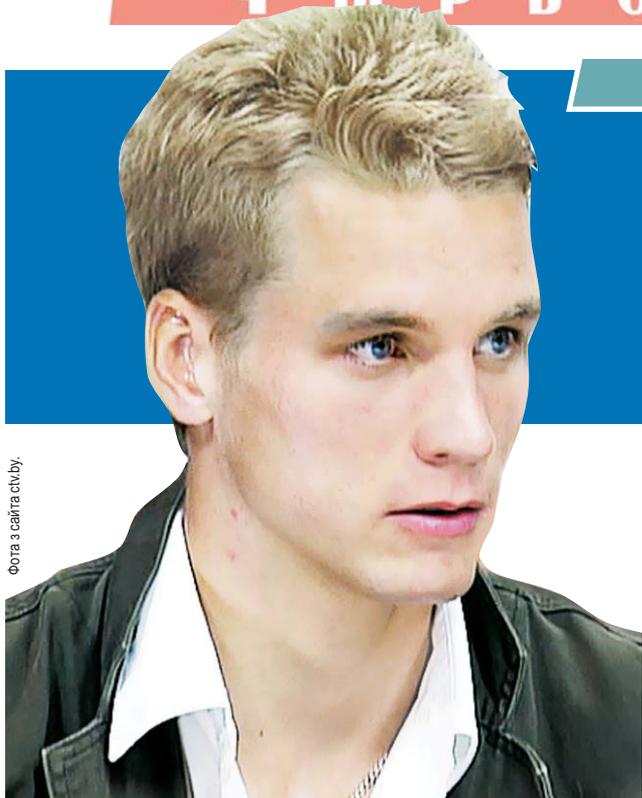
4. Заявления на участие в аукционе принимаются с момента размещения извещения о проведении аукциона в СМИ в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: Брестская обл., Каменецкий район, д. Речица, ул. Юбилейная, д. 3. Прием заявлений заканчивается 24.09.2014 в 9.00 Контактный телефон 8 016 31 47 1 36, тел./факс 8 016 31 47 1 35.

5. В течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона победитель аукциона обязан оплатить стоимость объекта продажи, возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в том числе затраты, связанные с изготвлением и предоставлением участникам необходимой документации.

6. Аукцион проводится при наличии не менее двух участников.

7. Всем желающим предоставляется возможность предварительного осмотра земельного участка.

Контактные телефоны: 8 016 31 47 1 36, 47 1 35.

Фота з сайту ch.by.

Імёны

Максім ПЯТРОЎ:

«З МАІМ ХАРАКТАРАМ — ТОЛЬКІ Ё АДЗІНОЧНІКІ!»

— «Золата» на чэмпіянаце свету сярод студэнтаў... Здаецца, неблагая канцоўка для доўгага, цяжкага сезона. Як ацэньваеш свае вынікі сёлета?

— Адзін медаль на топ-турнірах — гэта, шчыра кажучы, мала. Разумен, што быў гатовы значна лепш. Вядома, усё закладваецца ў падрыхтоўцы да сезона. Першы збор прайшоў выдатна. Адчуваў, што магу плысці і спрытарскую, і стаерскую дыстанцыі. І не проста плысці, а паказваць добрыя вынікі. А вось на другім зборы здарыўся надлом. На трэніроўках паказваў выйгрышны час, а на этапах Кубка свету ў Чэхіі на сваіх дыстанцыях нават у фінал не прайшоў. Ужо да чэмпіянату Беларусі падышоў у нядрэннай форме, выйграў дыстанцыю 1000 метраў. Шкада, што на чэмпіянаце Еўропы да п'едэстала не хапіла літаральна секунды...

А на першынстве свету зусім нічога не атрымалася. Зноў жа, як і перад вясеннімі этапамі, ператрэніраваўся. За тыдзень да старту хадзіў як на аўтапілоце. Ужо ў Маскве збіраў сілы, толькі спаў, спаў і спаў — нават у горад не хадзіў гуляць. У выніку свежасці хапіла толькі на кваліфікацыйны і паўфінальны заплывы. А ў фінале і час паказаў сёмы, ды яшчэ і дыскваліфікацыю зарабіў. Атрымалася так, што падуў правы вецер, і мяне ўвесь час на дыстанцыі зносіла да бую. А па правілах трэба плысці па сярэдне дарожкі. Ну, нічога, як здарылася — так здарылася. Затое ў Заслаўі нарэшце ўзышоў на п'едэстал. Хаця гатоўнасць, шчыра кажучы, была крыху лепшай, чым у Маскве. Скончыў сезон на мажорнай ночце — і тое добра.

— Аналізаваў сітуацыю, чаму так часта губляў форму перад важнымі стартамі?

— Не заўжды атрымліваецца прыслухоўвацца да сябе. Ёсць трэнер, у якога свая метадыка падрыхтоўкі, і, хочаш не хочаш, трэба яе прытрымлівацца. Вось на хатнім зборы на крок адышоў ад трэнерскай схемы, крыху даў сабе свабоды — і да першынства Еўропы падышоў ледзьве не ў аптымальнай форме. Але ўвесь час ісці на суперак, мякка кажучы, склада-

на. Яшчэ калі толькі пачынаў займацца веславаннем, у мяне была мэта — паступіць у вучылішча алімпійскага рэзерву. Але з першай спробы не атрымалася. Мой першы трэнер ужо практычна спісаў мяне з рахункаў: маўляў, не атрымліваецца ў нас з табой, а тут ужо новыя перспектывыныя спартсмены падрасваюць. Спачатку я закінуў трэніроўкі... Але хутка мне стала не хапаць фізічных нагурак, і я зноў стаў бегаць кросы, плаваць у басейне, хадзіць на лыжах і г.д. І вось з такой самастойнай падрыхтоўкай на першых жа сур'ёзных спаборніцтвах я абышоў сваіх равеннікаў, якія ўжо ездзілі на міжнародныя зборы. У выніку ў вучылішча паступіў, а разам з гэтым зразумеў, наколькі важна чуць падказкі свайго арганізма.

— Як складалася, што ты выбраў адзіночку?

— А куды мне з такім характарам у экіпаж? (смяецца). З аднаго боку, экіпаж — гэта каманда, адно цэлае. У кожнага спартсмена свае асаблівасці арганізма. Камусьці трэба дадаць нагурак, некаму лепш паплаваць у басейне. Як ні круці, але ў экіпажах досыць часта здараюцца канфліктныя сітуацыі. Хтосьці хутка іх пераадоўвае, а камусьці трэба больш часу. Бывае, плынеш побач з экіпажам і такое чуеш!.. Пасля галава квадратная (усміхаецца). У свой час трэнер падсаджваў мяне ў двойку, каб я цягнуўся за напарнікам і паляпшаў свае вынікі. Апошні раз выступаў у гэтым разрадзе на Кубку Беларусі ў 2010 годзе, і тады мы, дарэчы, выйгралі; бліжэйшым сапернікам прывезлі хвіліну. А пасля ў мяне пайшлі вынікі ў адзіночцы, і я вырашыў засяродзіцца на гэтым відзе. Хаця гэта больш складаны шлях. У адзіночцы вельмі жорсткая канкурэнцыя. І калі ты ў свеце ўваходзіш у дзясятку, гэта ўжо вельмі добры вынік. А званне чэмпіёна свету, і тым больш алімпійскага чэмпіёна, — гэта ўвогуле вышэйшы клас. Канкурэнцыя ўзрастае яшчэ і таму, што алімпійскіх дысцыплін становіцца менш. Хуткімі тэмпамі развіваецца жаночае каноэ, і некаторыя дыстанцыі аддалі дзяўчатам.

(Заканчэнне на 4-й стар. «Ч3».)

Ён мог бы зрабіць кар'еру мадэлі ці акцёра. Прыгожы бландзін з блакітнымі вачамі і атлетычнай фігурай — мара галівудскіх рэжысёраў, якія здымаюць маладзёжныя фільмы для падлеткаў. Але фігура з'явілася не адразу. Спачатку былі гады цяжкіх і ўпартых трэніровак. Яшчэ ў школе звычайны хлопец з бабруйскай шматдзетнай сям'і вырашыў стаць прафесійным спартсменам. Цяпер Максім Пятроў — майстар спорту міжнароднага класа, чэмпіён Беларусі і чэмпіён свету сярод студэнтаў ў веславанні на байдарках і каноэ. Мы сустрэліся з атлетам і даведаліся, чаму няпроста бывае з трэнерам, чаго баяцца маленькія весляры і як навучыцца зараджацца ад сонца.

Агначыць і зарабіць

«АТАМНЫЯ» БАЙЦЫ

Рэпартаж з Усебеларускай маладзёжнай будоўлі

Аб'ектам першай беларускай атамнай электрастанцыі, што ўзводзіцца ў Астраўцы, сёлета, згодна з прэзідэнцкім указам, быў нададзены статус Усебеларускай маладзёжнай будоўлі. Цяпер удзел у стварэнні энергетычнага комплексу студэнцкай атрады могуць браць больш актыўна.

Як прайшла іх сёлетняя вахта? Пакуль рыхтаваўся гэты матэрыял, студэнты, што працавалі на АЭС, ужо раз'ехаліся па дамах. Але мы яшчэ заспелі будаўніцтва на працоўных месцах і цяпер дзелімся сваімі ўражаннямі.

200 ХЛОПЦАЎ І... 5 ДЗЯЎЧАТ

Вялізны ангар памерам з некалькі футбольных палёў. Па ўсёй шырыні — рэйкавыя краны, якія бесперапынна рухаюцца. Гукі працуючых піл, стук кувалдаў, галасы людзей — усё гэта зліваецца ў адзіны працяглы грукат, знаходзіцца ў якім у першыя хвіліны цяжка. На планах будаўніцтва АЭС гэты ўчастак пазначаны як «вытворчая зона» — тэрыторыя, што забяспечвае працэс узвядзення станцыі ўсім неабходным.

Мы знаходзімся ў армацэху і з'яўляемся сведкамі аднаго з найважнейшых этапаў будаўніцтва станцыі — так званай «вязкі» арматуры. Таўшчэзныя, сантыметраў па 5-7 у дыяметры, сталёныя пруты згінаюцца, зварваюцца паміж сабой у асобныя канструкцыі, якія потым перавязуць непасрэдна на будылючойку. Там іх прымацоўваюць да асноўнага каркаса і зальваюць бетоном. Гледзячы на шчыльную шматслойную сетку, якую ўтвараюць гэтыя пруты, не верыцца, што існуе на свеце сіла, здольная іх разарваць.

(Заканчэнне на 5-й стар. «Ч3».)

Байцы атрады «Энергетык» у армацэху.

Фота Надзеі БУЖАН.

РАЗМЕРКАВАННЕ

ЕХАЛА НА АДПРАЦОЎКУ, А ЗНАЙШЛА КАХАННЕ, або Як жыве і працуе малады ветэрынар

Для многіх маладых спецыялістаў размеркаванне пасля атрымання дыплама становіцца сапраўдным галаўным болям. Ехаць у незнаёмае месца, ды яшчэ аднаму, хочацца далёка не ўсім. Некаторыя сціскаюць волю ў кулак і адпрацоўваюць тэрмін размеркавання праз «не магу». А нехта мірыцца з такім лёсам і спрабуе атрымаць асалоду ад новых уражанняў. Выпускніца Віцебскай дзяржаўнай акадэміі ветэрынарнай медыцыны Дар'я ОСІПАВА менавіта з такіх: яна ўжо два гады працуе па сваёй спецыяльнасці ў ААТ «Александрыйскае», што ў Шклоўскім раёне. Замест таго, каб сумаваць па «страчаных» гадах, дзяўчына знайшла ў вёсцы сапраўднае шчасце.

Гаспадарка ААТ «Александрыйскае» знаходзіцца на мяжы Магілёўскай і Віцебскай абласцей. Цэнтр прадпрыемства — у аграгарадку Александрыйя. Гэтыя мясціны знакамітыя сваёй прыгажосцю — нездарма зусім побач, у вёсцы Ляўкі, што на другім беразе Дняпра, меў лецішча Янка Купала (зараз там знаходзіцца філіял музея паэта). У гарадку ёсць спарткомплекс, амбулаторыя і нават свая гасцініца. Летам у ваколіцах Александрыйі святкуюцца Купалле. У межах святкавання штогод адбываецца канцэрт пад назвай «Александрыйя збірае сяброў», на які прыязджаюць госці з усёй краіны і нават з замежжа.

Сама гаспадарка лічыцца ўзорнай, пры тым, што ў свой час стваралася з некалькіх непрыбытковых калгасаў. У яе склад уваходзяць адразу шэсць малочнатаварных комплексаў, адзін свінагадоўчы плюс птушкафабрыка і каўбасны цэх. Акрамя гэтага, ёсць тут свой сад і сховішча для садавіны.

Фота Надзеі БУЖАН.

У 2012 годзе таварыства атрымала 60 мільярдаў рублёў прыбытку.

На адным з малочнатаварных комплексаў, «Стараселлі», і працуе Дар'я. Два гады таму яна скончыла ветэрынарную акадэмію ў родным Віцебску і прыехала сюды па размеркаванні.

— Мне з дзяцінства падабаліся хатнія жывёлы, — успамінае Дар'я. — Таму я даўно вырашыла, што звязу сваё жыццё з працай на карысць «братоў нашых меншых». Безумоўна, калі паступала ў ветакадэмію, разумела, што працаваць прыйдзецца не толькі з сабакамі ды коцікамі, але і з буйнымі жывёламі. Аднак гэта мяне не пужала. Маці таксама была не супраць. А звычайным медыкам я сябе камусьці не бачыла. (Заканчэнне на 2-й стар. «Ч3».)

Угалечыні і ад гому

НЕ БОГІ ПЛІТКУ АБПАЛЬВАЮЦЬ, АЛЕ ЛАМАЦЬ ГАЛАВУ НАД ГЭТАЙ НАВУКАЙ ДАВОДЗІЦА ШТОДНЯ

Выпускнік Беларускага нацыянальнага тэхналагічнага ўніверсітэта Яўген ПАЛУЯНОВІЧ не баяўся размеркавання. Таму што месца адпрацоўкі выбраў сам і, як высветлілася, не памыліўся. Замест сталічнага «Кераміна» малады тэхналаг пайшоў працаваць у не менш перспектыўнае адкрытае акцыянернае таварыства «Бярозабудматэрыялы». Мінуй год адпрацоўкі, але хлопца ўсё задавальняе: вытворчы працэс, атмасфера ў калектыве, заробак...

Прывык выбіраць сам

У хімікі-тэхналагі Яўгена прывало захалпенне хіміяй — эксперыментальная навука «завалодала» хлопцам яшчэ ў школе. Таму пры выбары ВНУ ён арыентаваўся менавіта на гэтую дысцыпліну. «Насамрэч, выбар быў небагаты, і я пайшоў «штурмаваць» факультэт хімічнай тэхналогіі і тэхнікі Бела-

рускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта, — дзеліцца ўспамінамі Яўген. — Два гады агульнага навучання, а пасля ізноў давялося выбіраць. І на гэты раз выбар спыніўся на кафедрэ тэхналогіі шкла і керамікі. Вучыцца спадабалася настолькі, што, калі надыходзіў час размеркавання, яшчэ доўга думаў — заставацца ў аспірантуры ці ісці працаваць. І выбраў другое».

— Заводы па вытворчасці керамічнай пліткі ў Беларусі можна пералічыць па пальцах: «Керамін», «Бярозабудматэрыялы», «Брэсцкі камбінат будаўнічых матэрыялаў», — кажа Яўген. — Прааналізаваўшы сітуацыю, заўважыў: многія знаёмыя працуюць на «Кераміне», а ў «Бярозабудматэрыялах» — ніводнага няма. Мне стала цікава чаму, бо па маім звестках, завод тут выдатны. Вырасьці рызыкнуць. Перад дзяржэкзамінамі адправіў на электронную пошту завода ліст з запятам, ці патрэбны ім тэхналагі, але адказу так і не атрымаў. Перад размеркаваннем мы з бацькам самі прыехалі на прадпрыемства. Аказалася, што

ліст мой прачыталі, і пасля размовы з генеральным дырэктарам я атрымаў персанальную заяўку.

Плітка з «характарам»

Галоўны абавязак хіміка-тэхналага — кантроль за якасцю пліткі. Яўген павінен вызначыць, па якой прычыне ўзнікае брак, дэфекты, ды ўвогуле, яго задача — не дапусціць іх з'яўлення. У калектыве маладому спецыялісту пайшлі насустрач, бо разумелі: тэорыя — адно, а вытворчасць — крыху іншае. Па словах Яўгена, яго старэйшыя калегі дапамагалі асвоіцца на месцы працы, тлумачылі спецыфіку работы тэхналага. Да таго ж яго цяперашнія «настаўнікі» таксама вучыліся ў БДТУ па той жа спецыяльнасці.

Ламаць галаву над загадкамі керамічнай пліткі Яўгену даводзіцца ледзь не штодня, бо вытворчасць не перарываецца: канвеер можа спыніцца толькі раз у год. Кожны тыдзень хлопец шукае адказы на новыя пытанні, прапаноўвае, эксперыментуе.

«Тэхналогія вытворчасці керамікі — настолькі спецыфічная, што адзін польскі калега аднойчы заўважыў: «Дзе пачынаецца кераміка, там губляецца сэнс», — смяецца суразмоўца. — Насамрэч, знайсці першапрычыну з'яўлення дэфектаў даволі складана, але хтосьці павінен займацца і такой працай».

Ламаць галаву над загадкамі керамічнай пліткі Яўгену даводзіцца ледзь не штодня, бо вытворчасць не перарываецца: канвеер можа спыніцца толькі раз у год. Кожны тыдзень хлопец шукае адказы на новыя пытанні, прапаноўвае, эксперыментуе. Але ён толькі рад — у

ім па-ранейшаму жыве даследчыцкая жылка.

Наша — нічым не горшая

Размаўляючы з Яўгенам, мы не маглі абйсці тэндэнцыі ў вытворчасці керамічнай пліткі. Іспанія і Італія — сусветна вядомыя заканадаўцы «керамічнай моды». Многія заводы ў свеце, у тым ліку і беларускія, выкарыстоўваюць італьянскае абсталяванне. У Бярозе перыядычна прыязджаюць дэлегацыі з Італіі, Чэхіі, Польшчы.

— Няпраўда, што наша плітка горшая, напрыклад, за суседскую — яна выпускаецца па беларускіх і еўрапейскіх стандартах, практычна з адной і той жа сыравіны, — адзначае Яўген. — Хіба што... Немагчыма проста ўзяць беларускую гліну і зрабіць з яе якасную плітку. Частка сыравіны прыходзіць з Украіны, Чэхіі, Турцыі, Італіі, Польшчы, Іспаніі.

Яўген адзначае, што ў Бярозе людзі вельмі адказна ставяцца да сваёй працы. Таму пра змену прадпрыемства ён нават і не задумваецца. «Ведаецца, тут мы выкарыстоўваем тэхналогію па вытворчасці аблічавачнай пліткі аднаразовым абпалам. Мы прыбралі фактычна цэлую стадыю абпалу, за кошт чаго эканоміцца да 30 працэнтаў энерганосбітаў. Тэхналогія выкарыстоўваецца ў Італіі, Польшчы і некаторых іншых краінах, а ў Беларусі яна была ўведзена толькі на «Бярозабудматэрыялах» яшчэ ў 2008 годзе», — не без гонару заўважае Яўген.

Горад для жыцця

Яўген родам з Палесся. Ён нарадзіўся і вырас у знакамітай вёсцы Пінкавічы Пінскага раёна, дзе калісьці працаваў беларускі пясняр Якуб Колас. Мінск, вядома, хлопцу спадабаўся як... месца для забавы. Але не настолькі, каб застацца тут працаваць.

«Бяроза мяне прыемна здзівіла, — прызнаецца хлопец. — У горадзе шмат спартыўных збудаванняў, а я люблю і на каньках пакатацца, і

Яўген марыць аб стварэнні асабістай тэхналогіі вырабу керамікі, якой будзе карыстацца ўвесь свет.

ў футбол пагуляць. Наведваю трэнажорную залу і басейн — усё, што трэба мне для шчасця. Таму для мяне Бяроза — гэта горад для жыцця».

З жыллём ён разабраўся яшчэ перад размеркаваннем: паабяцалі пакой у інтэрнаце, дзе зараз і жыве наш герой. На пытанне пра сяброў Яўген паківаў галавой: «Не жыць жа дзікуном! Моладзі і на заводзе шмат, а яшчэ знаёмлюся ў «трэнажорцы» ці басейне. Карацей, думкі вярнуцца ў Мінск няма».

Пераплонуць... італьянцаў

Ужо развітваючыся, Яўген спахапіўся: «Самае галоўнае так і не распавёў. Я ўсё ж паступіў у магістратуру на завочнае аддзяленне, бо вырашыў не губляць сувязі з універсітэтам. Цяпер даследую бярозаўскую плітку, так бы мовіць, без адрыву ад вытворчасці». Па ўсім відаць, што хлопец будзе прафесіяналам. Але які прафесіянал без мары?

«Праца ў мяне цікавая, эксперыментатарская, але... Я бы хацеў стварыць такую тэхналогію, якую перанялі б у нас самі італьянцы ды іспанцы. Думаю, гэта было б верхам маёй працы, — адзначае хімік-тэхналаг. — Для творчасці ёсць усё ўмовы: цудоўна абсталяваная лабараторыя, добры прафесійны калектыв. Справа — за даследаваннямі».

Кацярына РАДЗЮК.
Фота Любові БЯЛЯЕВАЙ.
Мінск—Бяроза—Мінск.

Падтрымка з боку калег — адна з прычын, па якой малады спецыяліст размеркаваўся менавіта на «Бярозабудматэрыялы».

ЕХАЛА НА АДПРАЦОЎКУ, А ЗНАЙШЛА КАХАННЕ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «43».)

Адзіным недахопам ветэрынарнай адукацыі ў Віцебску Дар'я лічыць зусім малую колькасць гадзін, адведзеных на практыку. Калі тэарэтычны падмурак у акадэміі быў на высокім узроўні, то практычнай падрыхтоўкі ў першыя дні працы многім не хапала. Затое летам акадэмія адпраўляла сваіх навучэнцаў у замежжа. У адной з такіх паездак Дар'я заробіла грошы на ўласны аўтамабіль і падарункі для маці і бабулі: кухню і кухонны камбайн. Дзяўчына працавала зборшчыцай садавіны і ягад у Фінляндыі і Нарвегіі.

— Насамрэч, пасля размеркавання я не павінна была трапіць у «Александрыйскае», — кажа дзяўчына. — Першапачаткова мяне накіравалі ў іншы раён Магілёўскай вобласці — Крычаўскі. Аднак, прыехаўшы туды, я даведлася, што жыллё там, мякка кажучы, не самага лепшага кшталту. Акрамя таго, мяне запрашалі яі галоўнага ветэрынара адразу на некалькі комплексаў. А гэта значыла, што кожны дзень мне даводзілася б «бегаць» паміж усімі фермамі гаспадаркі, якія знаходзяцца на адлегласці 10-15 кіламетраў ад адной. Прышлося прасіць адмацавання. Потым мне прапанавалі «Александрыйскае». І я адразу згадзілася, бо некалькі

разоў праязджала непадалёк на цягніку і мела ўяўленне пра яго ўзровень.

У «Александрыйскім» дзяўчыне адразу ж далі пакой у інтэрнаце для сваіх супрацоўнікаў. Узімку дзяўчына плаціць за жыллё каля 80 тысяч рублёў у месяц, пры заробку ў 4-5 мільёнаў, які дзяўчына лічыць добрым, такія выдаткі мала ўплываюць на асабісты «бюджэт». Акрамя таго, Дар'я запэўнівае, што для вясковага жыцця такіх грошай хапае. Калі ў гарадской краме дзяўчына пакідае 150-200 тысяч рублёў, то адзін паход у вясковую можа абйсціся ў 100 тысяч.

Якія ўражанні мае чалавек, які толькі-толькі прыехаў на новае месца і пачаў працаваць? Паводле слоў Дар'я, спачатку цяжка ўсім. Дзяўчыне не хапала простых разоў з сябрамі, а адсутнасць сапраўднай практыкі на вытворчасці стварала шматлікія пытанні:

— Першымі днямі хацелася на сцяну лезці. Мала таго што апынулася адна ў незнаёмых мясцінах, дык яшчэ і працавалася цяжка, бо некаторых практычных рэчаў я не ведала. Пачала тэлефанаваць знаёмым спецыялістам, аднакурснікам, шукала інфармацыю ў інтэрнэце. Паступова ўсё наладзілася. На новым месцы з'явіліся сябры і знаёмыя, і, у рэшце рэшт, па-

чала адчуваць сябе як дома.

У абавязкі Дар'я ўваходзіць медыцынскі догляд усяго пагалоўя кароў на ферме. Асабліваю ўвагу яна надае цялятам: усяго на комплексе ўтрымліваецца каля 500 такіх маладых «пацыентаў». Кожны дзень дзяўчына ацэньвае стан жывёл, калі трэба — робіць прышчэпкі. Непасрэдна лячэннем займаецца таксама Дар'я. Паводле яе слоў, «александрыйскія» каровы здароўе маюць нядрэннае. Зімой, гэтак жа, як і людзі, могуць прастудзіцца, а летам адчуваюць сябе вельмі добра.

— Цяжкасць у тым, што карове не патлумачыш, чаму яна хварэе і як гэта лечыцца, — расказвае Дар'я. — Цяляты пужаюцца, спрабуюць

вырвацца, калі робіш укол. Бываюць увогуле агрэсіўныя асобыны. Спачатку было нязвыкла. Я не разумела, як прымусіць карову стаяць на месцы, і цяляты разбігаліся ў розныя бакі. Але ўсё прыходзіць з досведам.

Дзяўчына кажа, што з месцам адпрацоўкі ёй вельмі пахчасціла. Некаторыя з былых аднакурснікаў Дар'я трапілі ў значна горшыя ўмовы — у першую чаргу гэта датычыцца заробку.

— Трэба разумець, што самае галоўнае для любога маладога спецыяліста — гэта грошы, — лічыць Дар'я. — Нават самая лепшая і цікавая праца не будзе прыносіць задавальнення, калі яна не дапамагае

вырашаць элементарныя бытавыя праблемы. Бо маладыя спецыялісты — гэта людзі, якія

«Трэба разумець, што самае галоўнае для любога маладога спецыяліста — гэта грошы. Нават самая лепшая і цікавая праца не будзе прыносіць задавальнення, калі яна не дапамагае вырашаць элементарныя бытавыя праблемы».

шукаюць сваё месца ў жыцці, ствараюць сем'і. Яны хочучы мець уласнае жыллё, якое цяпер дорага каштуе. А на адным імпаце і жаданні працаваць далёка не ад'едзеш.

Працоўны дзень у «Александрыйскім» — з васьмі да сямнаццаці гадзін. Але бываюць выпадкі, калі Дар'я з'яўляецца на ферме і ў выхадныя. Галоўным мінусам сваёй работы малады ветэрынар лічыць высокую стабільнасць, бо працаваць амаль увесь час прыходзіцца на нагах, ды яшчэ і на свежым паветры. Магчыма, па гэтай прычыне актыўным адпачынкам Дар'я не займаецца. У першыя месяцы пасля прыезду яна наведвала мясцовы басейн, хадзіла ў кавярню. Цяпер у вольныя хвіліны дзяўчына чытае кнігі і глядзіць серыялы ў інтэрнэце. Акрамя гэтага, Дар'я завочна атрымлівае другую адукацыю — вучыцца на інжынера-тэхналага.

Нягледзячы на тое, што каўбасны цэх ёсць і ў «Алек-

сандрыйскім», дзяўчына не плануе заставацца ў Шклоўскім раёне пасля адпрацоўкі.

Праблема не ў месцы ці нежаданні працаваць па спецыяльнасці. Справа ў тым, што тут Дар'я сустрэла маладога чалавека, з якім хацела звязаць сваю будучыню. Ён працаваў у гаспадарцы, але звольніўся і з'ехаў на новае месца працы. Як сапраўдная «жонка дзекабрыста», дзяўчына збіраецца ехаць жыць і працаваць за сваім каханым — у Гродзенскую вобласць.

— Не пакрыўлю душой, калі скажу, што праца ветэрынара мне даспадобы. Я не збіраюся мяняць сваю спецыялізацыю і працаваць хачу ў сферы сельскай гаспадаркі. Больш за тое, жыць я таксама хачу ў вёсцы. Хоць і расла я ў горадзе, вёска мне падабаецца значна больш. Тут ціха, спакойна, ды і з грашымі прасцей. Не магу сказаць, што праца па размеркаванні — гэта проста, але мне гэты перыяд пайшоў толькі на карысць.

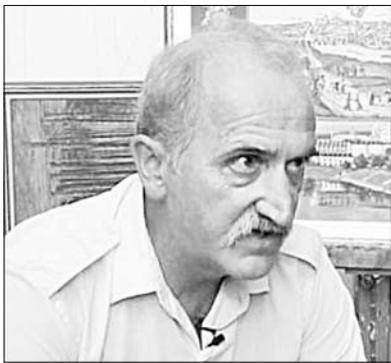
Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
Фота Надзеі БУЖАН.
Мінск—Шклоўскі раён—Мінск.

28 08 2014 г.

ЁН ПРАСЛАВІЎ ГУДЗЕВІЦКІ КРАЙ

...Гэта той куточак, дзе спакон вякоў чулася і сёння чуюцца гучанне роднага слова. Багатая наша зямля. Але яна не з кожным падзеліцца сваімі сакрэтамі, не кожнаму раскрыве свае таямніцы. А тым, хто жыве на ёй, гэта пад сілу. Адзін з тых, хто здолеў спасцігнуць усё гэта, хто праславіў край, — колішні вучань нашай школы Дзмітрый Пятровіч Іваноўскі.

«Дзіма быў добры, спакойны, задумлены вучань, вельмі ўражлівы, чулы, дабрадушны. Любая няпраўда выклікала вялікія перажыванні. Вельмі любіў маляванне», — прыгадвае яго настаўнік Алесь Мікалаевіч Белакоз, які ў свой час вучыў Дзіму роднай мове.

Пасля заканчэння сярэдняй школы Дзіма паспрабаваў атрымаць мастацкую адукацыю, бо менавіта да малявання гарнула яго душа. Аднак у інстытут ён не паступіў, паколькі ў школе маляванне выкладаў не спецыяліст. Пайшоў працаваць у «Сельгастэхніку» ў Мастоках. Наступным месцам працы стала вытворчае аб'яднанне «Азот» у Гродне. Увесь гэты час ён не пакідаў сваёй любімай справы — малявання. Выпрацоўваў, адточваў, шліфаваў сваю манеру, сваё майстэрства. З 1991 года стаў незалежным мастаком, неаднаразова ўдзельнічаў у гарадскіх, абласных, рэспубліканскіх і міжнародных выставах.

Алесь Мікалаевіч Белакоз узгадвае такі факт з біяграфіі мастака: «Гэта было яшчэ пры савецкай уладзе. Прыехала з Польшчы міністр культуры і папрасіла, каб пазнаёмілі яе з творчасцю прафесійных мастакоў. Была і на выставе прафесійных мастакоў, і ў майстэрнях. Творы гэтых кваліфікаваных майстроў ёй не спадабаліся. Тады яна папрасіла, каб далі магчымасць наведаць майстэрні самадзейных мастакоў. Працы Іваноўскага так захапілі яе, што для польскага Міністэрства культуры яна купіла адразу тры абразы. Папрасіла, каб Дзіма рыхтаваўся да выставы сваіх карцін у Варшаве.

У хуткім часе старшыня аблвыканкама атрымаў афіцыйны ліст ад Міністэрства культуры Польшчы, у якім была выказана ўпэўненасць, што Іваноўскі — найлепшы мастак Гродзеншчыны, а магчыма, нават Еўропы.

Еўрапейскія крытыкі вельмі высока ацанілі талент Іваноўскага. Яго запрацілі арганізаваць свае выставы ў Кракаве, Берліне. Потым запрашэнні «пасыпаліся» з усёй Еўропы. Часта здаралася, што праходзіла некалькі выстаў яго работ у розных гарадах адначасова. Вядомасць у Еўропе была для мастака, вядома ж, важная, але і радзіму ён не забываў.

Першая выстава ў Гудзевіцкім літаратурна-краязнаўчым музеі прайшла ў жніўні 1994 года. Хоць мастак Іваноўскі меў асабістыя выставы ў 17 самых буйных гарадах Еўропы, сярод якіх Кракаў, Варшава, Берлін, Гамбург, Лондан і іншыя, ён з хваляваннем рыхтаваўся менавіта да выставы ў Гудзевічах. Казаў: «Хвалюся значна больш, чым у Берліне ці Лондане: калі б мяне там і не прызналі, то вялікай бяды не было б, а тут матуля, сваякі, суседзі, аднавяскоўцы, аднакласнікі — усе такія блізкія, родныя, дарагія. Іх думка для мяне значна даражэйшая за трыумфальны артыкул у самым прэстыжным часопісе Еўропы».

ПРА АЎТАРА

Алеся раней займалася танцамі, спявала ў хоры ў Доме культуры, цяпер захапляецца валейболам. Вучыцца на 8-10, актыўна ўдзельнічае ў жыцці школы: з'яўляецца пастаяннай вядучай лінейкі, канцэртаў. Любімыя прадметы — беларуская мова і літаратура, англійская мова. Паводле слоў дзяўчыны, у чытанні аддае перавагу беларускай класіцы.

У вольны час любіць разам з маці разводзіць хатнія кветкі, упрыгожваць імі падаконнікі і балкон. Вышывае «крыжыкам». У кватэры вельмі шмат работ, зробленых рукамі дзяўчыны.

— У будучым я хацела б стаць перакладчыкам. Зараз вельмі люблю слухаць песні на англійскай мове, — гаворыць 15-гадовая Алеся. — Мне падабаецца падарожнічаць, і я думаю, што такая прафесія дапаможа ў маім імкненні пабачыць як мага больш новых і цікавых месцаў.

Яшчэ ў пачатку свайго творчага шляху ў якасці незалежнага мастака Дзмітрый Пятровіч падараваў свае карціны для Гудзевіцкага літаратурна-краязнаўчага музея. Сярод іх — «Каложа ў XII ст.», «Каложа 2 красавіка 1883 года», «Сучасная Каложа»... Але найбольш уражвае яшчэ адзін падарунак мастака — карціна «Гудзевічы летам». Яна вельмі ярка паказвае, як моцна мастак любіць сваю радзіму, сваю вёску.

З Гудзевічаў вяртаешся, нібы з паломніцтва ў святое месца. Багаты наш край на таленты, а Дзмітрый Пятровіч Іваноўскі — адзін з самых таленавітых і вядомых людзей нашых Гудзевічаў, ды і ўсёй Беларусі.

Алеся ДУБІЦКАЯ, выпускніца 10 класа Гудзевіцкай гімназіі Мастоўскага раёна.

УВАГА, АЎТАРЫ!

Сёння мы друкуем апошнія з работ, адабраных да друку па выніках творчага конкурсу маладых і юных няштатных аўтараў «Мы — такі!»., які праводзіўся на працягу больш як паўгода. Нагадаем яшчэ раз, што за гэты час на яго паступіла звыш 220 «проб пяр», больш за 70 з якіх былі змешчаны на старонках «Чырвонкі. Чырвонай змены». Прозвішчы пераможцаў і лаўрэатаў конкурсу былі надрукаваны ў нумары за 26 чэрвеня. Але, паўторымся, прайграўшых, на наш погляд, у конкурсе не было: пераможцамі можна лічыць усіх, чые творчыя працы з'явіліся на старонках маладзёжнага дадатку. Астатнія, хто браў у ім удзел, таксама атрымалі каштоўны досвед, паспрабавалі свае сілы. Гэтыя навыкі, упэўненія, яшчэ спатрэбяцца маладым і юным аўтарам, таму што ў бліжэйшы час мы плануем абвясціць новы конкурс. Таму рыхтуйце пёры і сачыце за «Чырвонкай. Чырвонай зменай!»

...Ніне ледзь споўнілася 20, калі пачалася вайна, якая застала яе ў Вільні, у Літве, дзе яе муж, мой прадед, ваенны лётчык Аляксандр Савіч Яворскі, праходзіў службу.

Знак або сумнае супадзенне — у дзень пачатку вайны ў яе нарадзіўся першынец-сынчочак. Мой прадед толькі на хвіліну забег у шпіталь папярэдзіць: іх адпраўляюць у бой. Больш да канца вайны яна пра яго нічога не ведала. Сустрэліся толькі пасля Перамогі.

Заставацца ў чужым горадзе, сярод чужых людзей прабабуля не змагла. І таму падалася да родных у Магілёў. Ішла ўскраінамі, лесам з малюсенькім дзіцем на руках, асцерагаючыся сустрэць немцаў. Яе сынчочак не вынес цяжкай дарогі і памёр амаль каля самага бацькоўскага дома. Яна пахавала дзіця на могілках у раёне Лупалава (цяперашнія могілкі па вуліцы Гагарына).

Помсціць фашыстам стала цяпер мэтай яе жыцця. І як толькі выдалася магчымасць, яна наладзіла сувязь з партызанамі. Была сувязной у атрадзе Кукунава.

У тыя гады ў Магілёве на месцы сённяшняга Вечнага агню на праспекце Шмідта знаходзіўся лагэр для ваеннапалонных. Спачатку гітлераўцы за якой і кавалак сала дазвалялі мясцовым жыхарам забіраць з лагэра «сваіх родных». Ніна, рызыкуючы жыццём, шмат разоў хадзіла, каб выкупіць чарговага «сваяка» і пераправіць яго да партызанаў.

Калі заставацца ў горадзе стала небяспечна, сама пайшла ў партызанскі атрад, прыхапіўшы папярэдне з сабой яшчэ некалькі ваеннапалонных «сваякоў», сярод якіх, як потым высветлілася, быў і камандзір Чырвонай Арміі Вадзім Кедрэў. Пасля вайны ён жыў у Маскве. Але забыць тое сваё выратаванне Вадзім Пятровіч не змог нават праз шмат гадоў. Кожнае 9 мая, як бы ні складваліся абставіны, ён абавязкова прыязджаў у Магілёў да маёй прабабулі.

Спачатку гітлераўцы за яйкі і кавалак сала дазвалялі мясцовым жыхарам забіраць з лагэра «сваіх родных». Ніна шмат разоў хадзіла, каб выкупіць чарговага «сваяка».

У хуткім часе атрад Кукунава далучыўся да палка Грышына. Разам з «грышынцамі» яна і працягвала ваяваць: хадзіла ў разведку, здабываючы звесткі аб дыслакацыі фашысцкіх войскаў, удзельнічала ў баях. Пасля злучэння з Чырвонай Арміяй яе ваенны шлях прадоўжыўся ўжо ў саставе рэгулярнай вайскавай часці.

Першае баявое хрышчэнне атрымала ў баі за Свіслач. З першай групай байцоў ёй давялося фарсіраваць раку непадарожна ад мястэчка Ліпні. Аднак бясшумна гэта зрабіць не атрымалася. Фашысты заўважылі іх і адкрылі прыцэльны агонь. З неймавернымі стратамі фашыстаў усё-такі ўдалося выбіць з Ліпні. У гэтым баі медсястра Ніна вынесла з поля бою шмат раненых, за што была ўзнагароджана медалём «За адвагу».

Наступленне нашай арміі працягвалася...

У памяці ўсплывае апошні прабабулі аб жорсткім змаганні за Беласток: «Выбіць ворага з плацдарма і авалодаць горадам было нялёгка.

Разглядаючы сямейныя фатаграфіі, я з асаблівым хваляваннем бяру ў рукі адну. З яе глядзіць на мяне з усмешкай маладая і вельмі прыгожая дзяўчына. Ваенная форма ёй асабліва пасуе. На гімнасцёрцы — ордэны Славы III ступені, Чырвонай Зоркі, медаль «За ўзяцце Берліна», а побач невялікая палоска — асаблівы знак, якім адзначалі параненых у баі воінаў. Знаёмцеся: гэта мая прабабуля, былы санітарктар Ніна Яфімаўна Яворская. Яна прайшла цяжкі баявы шлях па дарогах Вялікай Айчыннай вайны. Вось ужо два гады, як яе няма з намі. А я да гэтага часу памятаю яе мяккі голас, памятаю сваю добрую прабабулю-партызанку...

ПРАБАБУЛІН АЎТОГРАФ НА РЭЙХСТАГУ

Бо тут была задзейнічана магутная тэхніка ворага: авіяцыя, артылерыя, танкі, узброеная «да зубоў» пяхота. Не змаўкалі кулямёты, білі мінамёты і гарматы. І, нягледзячы на гэтыя пекельны «дождж» з куль і снарадаў, даводзілася перавязваць раны, аказваць салдатам першую дапамогу. Многіх байцоў атрымалася тады выцягнуць з поля бою. Але ў гэтым змаганні і сама прабабуля была цяжка паранена. Куля прайшла наскрозь за сантыметр ад пазваночніка. Гэты сантыметр і выратаваў яе ад інваліднага крэсла. Другая куля раструшчыла перадплечча правай рукі. Так усё жыццё і пранасіла асколак, які застаўся там.

Доўгі час праляжала ў шпіталі. Але, калі ў чарговы раз яе наведвалі аднапалчане, не вытрымала і, не далячыўшыся, уцякла разам з імі ў сваю часць. Там даведлася, што за ўзяцце Беластока яе ўзнагародзілі ордэнам Славы III ступені.

Са сваёй часцю Ніна Яфімаўна Яворская прайшла па дарогах вайны яшчэ многія кіламетры. Часта ўспамінала пра шматдзённае змаганне за польскі Шчэцін. Баі за яго не спыняліся ні на хвіліну. Адчуваючы свой канец, вораг люта супраціўляўся. Бывала, фашысты рабілі па 20-25 атак за дзень. Параненых ледзь паспявалі выносіць з поля бою.

Прабабуля расказвала: — Толькі прынеслі ў траншэю чарговага параненага, як пачула кліч аб дапамозе. Вылецела стралой з траншэі і папаўзла ў той бок, адкуль даносіліся гучныя стогны. Убачыла перад сабой параненага байца. Цела было настолькі знявечана асколкамі, што да яго было страшна дакрануцца. Але ўсё-такі ўзялася перавязваць. Хутка на дапамогу прыпаўзлі яшчэ два санітары. Байца асцярожна паклалі на плашч-палатку і пад шква-

лам агню дацягнулі да сваіх траншэй. Калі параненага даставілі ў санчасць, доктар быў здзіўлены, як мне ўдалося перавязаць такія раны ды і ўвогуле зрабіць перавязку ў неймаверных умовах...

Салдат выжыў. І потым доўга яшчэ пісаў лісты маёй прабабулі, дзякаваў за выратаванне. А яе чакала чарговая высокая ўзнагарода — ордэн Чырвонай Зоркі. Наперадзе было яшчэ шмат баёў, шмат страт, але і шмат выратаваных жыццяў. Са сваёй вайскавай часцю медсястра Ніна дайшла да Берліна. Успамінаючы тыя дні, казала:

— Мы былі бязмежна шчаслівыя, радаваліся, смяяліся, танцавалі, стралялі ў паветра, калі даведаліся: прыйшоў канец гэтай праклятай вайне!

...Як і многім нашым салдатам і афіцэрам, маёй прабабулі выпала вялікае шчасце выжыць у гэтай страшэннай крывавай мясарубцы, сустрэць Дзень Перамогі ў Берліне і сярод сотняў іншых «аўтографаў» савецкіх салдат пакінуць свой на сцяне будынка рэйхстага.

Толькі ўжо пасля Перамогі Ніна даведлася, што яе ўзнагародзілі медалём «За ўзяцце Берліна», «За перамогу над Германіяй», ордэнам Айчыннай вайны I ступені.

Мая прабабуля Ніна Яфімаўна Яворская пра жыла нялёгкае, але яркае жыццё. Яна памерла ў 91 год ад цяжкай хваробы. Але нас, яе дзяцей, унукаў, праўнукаў, прасіла шанаваць тых, хто падараваў нам свабоду, заплціўшы за яе ўласным жыццём.

Крысіна БАРЫСАВА, выпускніца 11 класа СШ №5 г. Магілёва.

ПРА АЎТАРА

Крысіне 17 гадоў. У яе два галоўныя захапленні — танцы і літаратура. «Маім дэбютам у 12 гадоў стала казка, якая была апублікавана ў газеце, — кажа пра сябе дзяўчына. — Калі гаворыць пра іншае, дык танцы — маё другое дыханне». Аўтар з'яўляецца выпускніцай школы мастацтваў харэаграфічнага аддзялення, дзе займалася восем гадоў. І цяпер, на працягу ўжо двух гадоў, яна танцуе ў калектыве тэатр-студыі «Вясёлка».

Крысіна падчас вучобы ўдзельнічала ў алімпіадах па рускай мове і літаратуры, мела дыпламы на раённым узроўні, кожны год выходзіла на абласны. З'яўляецца актыўнай членай БРСМ, паспяхова выступіла ў гарадскім конкурсе «Лідар БРСМ-2013».

А яшчэ Крысіна ў захапленні ад сабак і апельсінавага соку.

Лад жыцця

Адна з варыячый кубіка Рубіка — мегамінкс.

СЯБРОЎСТВА Ў КУБЕ

Чэмпіят па зборцы кубіка Рубіка стаў добрай пляцоўкай для маладзёжных зносін

Галаваломка, вынайдзеная венграм Эрнё Рубікам — знакаміты кубік, — здавалася, дасягнула піка сваёй папулярнасці ў 80-я гады мінулага стагоддзя. Як цяпер памятаю бацькаў нататнік, у якім былі запісаны алгарытмы зборкі каляровага шасцігранніка. З таго часу многае змянілася, кубік Рубіка страціў сваю мегаппулярнасць і ў многіх кватэрах былых аматараў стаў усяго толькі прадметам дэкору. Але нядаўна цікавасць да галаваломкі стала адраджацца. Пацвярджэннем таго, што вынаходка Рубіка перажывае новую хвалю папулярнасці, сталі спаборніцтвы па зборцы кубіка пад назвай «Cubing Fest 2014», што днямі праходзілі ў Мінскім дзяржаўным палацы дзяцей і моладзі. Карэспандэнты «Чырвонкі» патрапілі на мерапрыемства і даведаліся, што ў век новых тэхналогій вабіць моладзь у так званым спідк'юбінгу — зборцы кубіка на хуткасць.

Некід адзіны вобраз сучаснага аматара зборкі кубіка Рубіка мы не склалі: тут было шмат як хлопцаў, так і дзяўчат, прычым самага рознага ўзросту. Многія ўдзельнікі прыйшлі з балельшчыкамі: бацькамі ці сябрамі. Заняўшы свае месцы, к'юберы пачалі «размінацца». Зала напоўнілася знаёмымі з дзяцінства гукамі, што ўтвараюцца ад парваротаў пластыкавых граняў.

Тое, што мерапрыемства не застанеца без увагі, стала зразумела яшчэ за паўгадзіны да яго пачатку, калі колькасць удзельнікаў візуальна перавысіла паўсотні. Высветлілася, што на мінскае мерапрыемства завіталі госці з блізкага замежжа.

— Сёння мы асвойваем новы фармат узаемадзеяння з рознымі маладзёжнымі ініцыятывамі, — расказаў **Юрый ЧАЧУКЕВІЧ, першы сакратар Мінскай гарадской арганізацыі Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі.** — Калі раней усе мерапрыемствы прыдумвалі і арганізавалі самі, то зараз ства-

рылі спецыяльную пляцоўку для дыялогу, дзе кожны мінчанін можа прапанаваць сваю ідэю. У межах праекта да нас прыйшлі маладыя людзі, якія

Прымалі ўдзел у спаборніцтвах і самыя малодшыя.

захапляюцца спідк'юбінгам, і папрасілі правесці турнір-фестываль па гэтай дысцыпліне ў сталіцы. Спідк'юбінг — далёка не адзіная ініцыятыва, якую мы падтрымалі. Напрыклад, у верасні плануем правесці

графіці-фестываль, а таксама мерапрыемства з юнакамі, што займаюцца экстрэмальнымі відамі спорту. Што датычыцца спідк'юбінгу, то такое мерапрыемства ўпершыню адбываецца пад эгідай БРСМ. Разлічваем на прыезд больш як ста спідк'юбераў, прычым не толькі з Беларусі, а яшчэ і з Украіны, Расіі і Польшчы.

У гэта цяжка паверыць, але спаборніцтвы па спідк'юбінгу праводзіліся ў 18 (!) дысцыплінах. Здавалася б, адкуль столькі варыячый са звычайным кубікам Рубіка? Але ўсё не так проста: падчас спаборніцтваў праходзіла міні-выстава галаваломак «па матывах» традыцыйнага кубіка. Чаго тут толькі не было: кубы ў 2 квад-

Рубіка галаваломка ў форме піраміды), ск'юб (кубік Рубіка, кожная грань якога складаецца з квадрата ў цэнтры і чатырох трохкутнікаў) і іншыя. Усе гэтыя «снарады» выкарыстоўваліся ў розных дысцыплінах спаборніцтваў. Таксама дысцыпліны падзяляліся паводле розных крытэрыяў: хуткасці зборкі або колькасці «хадоў». Асобна праводзіліся спаборніцтвы па зборцы з заплюшчанымі вачыма, адной рукой і нават... нагамі! Працелькі варыячый са звычайным наведвальнікам было на што. Акрамя гэтага, гледачоў на спаборніцтвах маглі навучыць спідк'юбінгу.

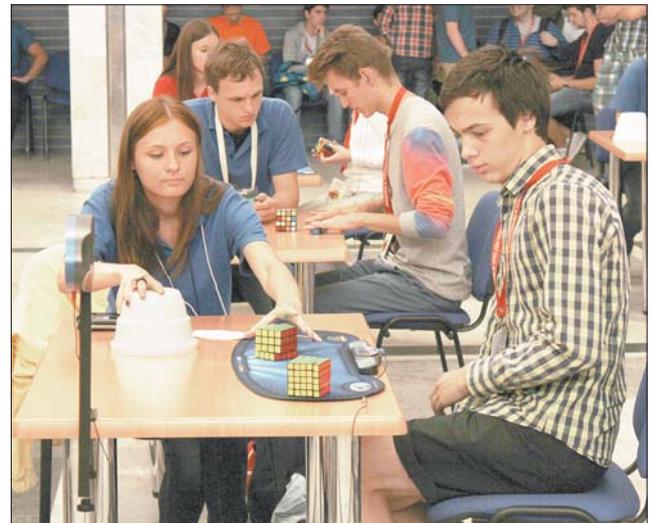
— Мая гісторыя захавання спідк'юбінгам даволі тыповая, — кажа ўдзельнік спаборніцтваў, вучань 11-га класа Ліцэя БНТУ Павел РАЗУВАЛАЎ. — Адночы ў метро пабачыў хлопца, які збіраў куб. Задаўся пытаннем: чаму я так не магу? Набыў кубік, знайшоў у інтэрнеце схемы зборкі і пачаў трэніравацца.

— **Ці многа часу займае такое хобі?**

— Гэта не зусім хобі, а хучэй, лад жыцця. Мінскія к'юберы — гэта суполка, дзе ўсе ведаюць адно аднаго. Многія праводзяць увесь вольны час разам, сустракаюцца, абмяркуююцца нешта. Існуе яна ўжо пяць гадоў. Таму сам куб — гэта не цэнтр Сусвету, гэта яшчэ і зносіны, размовы, сяброўства.

— **І якія ў цябе поспехі?**

— Мой асабісты рэкорд — 13 секунд з лішкам. Справа ў тым, што на хуткасць зборкі ўплывае шмат фактараў: сканцэнтраванасць удзель-

Спаборніцтвы праходзяць пад пастаянным кантролем суддзяў.

ніка, падрыхтаванасць куба (змазка, наладка), алгарытм, па якім куб «змешаны».

— **Ці праўда, што кубікам Рубіка цікавяцца толькі людзі з матэматычным складам розуму?**

Кубік Рубіка бывае нават такім.

— Сапраўды, мне па душы дакладныя навукі: фізіка, матэматыка. Але я мяркую, што абсалютна кожны можа навучыцца збіраць кубік. Галоўнае — жаданне.

Пакулі спаборніцтва ішлі поўным ходам і чарговія удзельнікі падыходзілі да сталаў з суддзямі і секундамерамі, мы зазірнулі «за кулісы»

фестывалю, да так званых скрэмблераў — людзей, што змешваюць кубы для ўдзельнікаў. Тут працуе прынцып кантраляванага хаосу: існуе спецыяльны алгарытм, які ўжываецца для кожнага з кубоў. Скрэмблеры перамяшваюць колеры на шасцігранніках, пасля чаго з'яўляюцца з узорам. Калі нешта не супадае, ім прыходзіцца збіраць куб да гатовага стану, пасля чаго зноў змешваць, каб дасягнуць максімальнай аб'ектыўнасці.

...Спаборніцтвы ў Палацы дзяцей і моладзі доўжыліся два дні. 24 нацыянальныя рэкорды (14 беларускіх, 6 расійскіх і 4 украінскія) былі ўстаноўлены іх удзельнікамі. Адрозна па тры ўнутраныя рэкорды на свой лік запісалі беларусы Анатоль Кім і Мікіта Лойка. У зборцы традыцыйнага куба «3 на 3» устаноўлена два рэкорды Беларусі: сярдні вынік пяці спроб (10,72 секунды, Кірыл Мамонаў) і колькасць «хадоў» адной спробы (31, Віктар Данілаў). Перамогу ў зборцы кубіка «3 на 3» атрымаў украінец Іван Віннік: ён сабраў галаваломку за 8,15 секунды.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

«З МАІМ ХАРАКТАРАМ — ТОЛЬКІ Ў АДЗІНОЧНІКІ!»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «43».)

— **Дарэчы, калі ты ўпершыню сеў у каноэ?**

— У секцыю я прыйшоў зімой, калі рэчкі ўжо былі скаваны лёдам. Так што спачатку займаўся агульнай фізічнай падрыхтоўкай і выпрацоўваў базавыя навыкі. Якім чынам? У невяліччай зале быў басейн з мастком — імітацыя вяслярнага канала і лодкі. Браў вясло, становіўся на масток і адпрацоўваў неабходныя рухі. А ўвесну ўжо перабраўся на адкрытую ваду, дзе я ўпершыню і сеў у лодку. Але гэта было не зусім каноэ-адзіночка. Для пачаткоўца спецыяльна робяць

Наш від спорту сапраўды цяжкі. Часам прыходзіцца трэніравацца і спаборнічаць пры моцным ветры, у навалніцу, пад дажджом і нават снегам. Адночы я ледзьве не адмарозіў рукі.

катамаран з лодак — звязваюць дзве разам. Адзін чалавек вяслюе злева, другі — справа, каб была раўнавага. А калі спартсмена ўсё ж такі перасаджваюць у адзіночнае каноэ, да кармы прыладжваюць паплавок з пластыкавых бутэлек, які дапамагае ўтрымлівацца на вадзе. Але ў мяне была іншая праблема. Больш псіхалагічнага плана. Калі бачыў дно, усё было ў парадку. Толькі адпываў ад берага, вада цягнула — у мяне пачыналася паніка. Пераадолеў гэтую

фобію проста: стаў глядзець не ўніз, а наперад — як за рулём веласіпеда ці аўтамабіля. І ўсё стала атрымлівацца.

— **Праўда, што шмат дзяцей «завязваюць» з вяславаннем пасля першага акупання ў ваду?**

— Так. Ці самі сыходзяць, ці бацькі іх забіраюць. Не буду спрачацца: наш від спорту сапраўды цяжкі. Часам прыходзіцца трэніравацца і спаборнічаць пры моцным ветры, у навалніцу, пад дажджом і нават снегам. Адночы я ледзьве не адмарозіў рукі. Гэта былі мае першыя зборы, многага яшчэ не ведаў. Трэніруемся на канале ў Малдове. Тэмпература -15 градусаў, але канал не замярае, бо ідзе скідванне цёплай вады. Гляджу, усе ў спецыяльных пальчатках. А я з голымі рукамі, на марозе! Прыходзілася спыняць трэніроўкі, бо зусім дубеў. Пасля ўжо нейкія пакеты апранаў на рукі, карачей, прыходзілася прыстасоўвацца (усміхаецца).

— **Як складаліся стасункі са старэйшымі калегамі, калі ты толькі трапіў у нацыянальную зборную?**

— У асноўным нейтральна. Лягчэй за ўсё было будаваць стасункі з братамі Багдановічамі. Яны неяк адразу пайшлі мне насустрач. Практычна адзіныя. І не проста падтрымалі навічка, а рэальна дапамагалі: падказвалі, што трэба змяніць у тэхніцы, давалі карысныя парады, падвозілі на машыне і г.д. Прыемна, калі зараз Саша ці Андрэй на трэніроўцы просяць паглядзець збоку, ці

Максім прымае віншаванні з першым месцам на чэмпіянаце свету па вяславанні сярод студэнтаў.

правільна яны вяслююць. Няма такога, што мы — алімпійскія чэмпіёны, а ты — салага. Калі выпадае вольны час, можам сабраць кампанію і разам схадзіць у кіно. З імі вельмі лёгка і прыемна.

— **Чым займаешся, калі няма трэніровак?**

— Люблю кулінарыць. На зборах прывыкаеш жыць на ўсім гатовым: з'еў — паднос паставіў, з'еў — паставіў. А гэта надакучвае. Прыязджаеш дадому, і рукі самі цягнуцца да пліты. Хаця не скажу, што я гурман. Адаю перавагу простае ежы — агародніне, садавіне, сокам. Ад салодкага не залежу. Я рос у шматдзетнай сям'і (акрамя мяне, яшчэ сем братоў і сясцёр), дык доб-

ра, калі раз на тыдзень перападала нейкая цукерка. Так і прывык. Без мяса магу абыходзіцца доўга. Часам мне здаецца, што ўвогуле хутка стану вегетарыянам. Памятаю, былі на спаборніцтвах у Канадзе. А там, як і ў ЗША, любяць есці стэйкі: зверху іх прасмажаць, а ўнутры мяса амаль сырое. Вось так наглядзішся і думаеш: як так можна?

— **Чым яшчэ запомнілася Канада?**

— Суседствам прыроды і чалавека. Там жывёліны па вуліцах ходзяць! Добра, калі гэта тхор ці алень, а не мядзведзь грызлі. Мы жылі ў кампусе нейкага ўніверсітэта, і там усе час па тэрыторыі бегалі яноты. Забаўныя зваркі. А яшчэ

менавіта ў Канадзе я ўпершыню ўбачыў цвыркуноў. Спачатку нават не зразумеў, што там свеціцца ў цэпры. Вось так аднойчы падышоў да нейкага куста, прыглядзеўся і зразумеў, хто там скача ды стракоча. Яшчэ памятаю, як прыходзіў па вечарах у пакой для адпачынку і спрабаваў іграць на піяніна. У дзяцінстве хадзіў у музычную школу, на ўдарныя, але вытрываў толькі два ці тры месяцы. Нотная грамата не давалася. У мяне зусім не матэматычны склад розуму, а ён у музыцы, як ні парадаскальна, вельмі дапамагае — усе гэтыя такты, актавы, акорды... Але слых, дзякуй Богу, ёсць. Вось час ад часу і падбіраю нейкія мелодыі. На піяніна ці нават на музычным дадатку ў мабільным тэлефоне.

— **І якая музыка цябе часцей за ўсё «чапляе»?**

— Слухаю абсалютна розную музыку. Не разумею хіба толькі цяжкі рок і блатны рэп. Вельмі падабаецца транс. Але не псіхадэлічны, дзе шмат бітаў і басоў, а больш класічны, у аснове якога інструментальная музыка з электроннай апрацоўкай... У спорце лепшай аднаўляючай працэдурай лічыцца лазня ці саўна. Для мяне лепшы рэлакс — гэта музыка. Чапляеш навушнікі, ідзеш на вуліцу, асабліва летам, калі сонца заходзіць, і зараджаешся энергіяй. Бывае, сіл зусім няма, а любімая музыка і сонечнае святло — такое яркае, насычана жоўтае, нават вранжавае — аднаўляюць мяне ў момант. Які прасты рэцэпт, праўда?

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

«АТАМНЫЯ» БАЙЦЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)
...Менавіта ў армацэху працуе частка байцоў атрада. Хлопцы выконваюць самую простую, але патрэбную працу: яны тут першыя «на падхваце». Калі трэба нешта падаць, патрымаць, дапамагчы, будаўнікі звяртаюцца да іх. Хлопцаў гэтая праца асабліва не абцяжарвае — яны

якія ім выдаюць напрыканцы кожнай змены. На «байцоўках» хлопцаў з Расіі ёсць і знакі адрознення: шэўроны, нашыўкі. Цяпер і беларускія студатрадаўцы хочуць пераняць такі вопыт, стварыўшы сваю сістэму.

— Наш зводны беларуска-расійскі студэнцкі атрад імя героя Савецкага Саюза Івана Лебедзева складаецца з

паблізу цячэ рака Лоша з неверагодна празрыстай вадай, з другога боку да горада падступае лес. Цішыня, свежае паветра, крама пад бокам — што яшчэ трэба?

— Раней да студатрадаўскага руху я ставіўся даволі скептычна, — узгадвае **Андрэй СКАЛОТА**, камандзір гродзенскага атрада імя **Віктара Усава**, а таксама камандзір усяго зводнага атрада імя **Лебедзева**. — Напэўна, былі ў жыцці іншыя мэты і інтарэсы. Але ўсё змянілася год таму, калі ў складзе беларускага будаўнічага атрада я трапіў на Крайнюю Поўнач, у пасёлак Баваненкава на паўвостраве Ямал. Мы працавалі там дарожнымі рабочымі. Гэта была мая першая вандроўка ў складзе студатрада, і яна пакінула незабыўныя і непаўторныя ўражанні, якія цяжка перадаць словамі. Я вучыўся на інжынерна-будаўнічым факультэце Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта, таму для мяне студатрадаўскі рух — гэта не толькі эмоцыі, але і важны працоўны досвед. Дарэчы, працу ў атрадах нам залічваюць як практыку.

Параўноўваючы мінулую і цяперашнюю паездкі, Андрэй

Хлопцы з Гродна і Ніжняга Ноўгарада спеліся.

маштабныя аб'екты, бо такая магчымасць выпадае не кожнаму. А па-другое, ім самім даводзіцца — хаця б часова — працаваць у «дарослым» рытме. Гродзенскі атрад займаўся ўжо згаданай вязкай арматуры, а таксама заліўкай бетону непасрэдна на аб'екце. Давялося хлопцам папрацаваць і ў начную змену.

— Калі мы толькі збіраліся ехаць у Астравец, нам прапаноўвалі некалькі варыянтаў

шасць брала толькі вопратку і мінімум посуду. За больш чым месяц студэнты абжыліся — кватэры выглядаюць утульна, па-хатняму. У адной з іх нават жыве... кошка. Хлопцы раскажваюць, як у першыя дні змены знайшлі на вуліцы зусім маленечкае кацяня, хворае на адно вока. Знясіленай жывёлінцы далі прытулак, абагрэлі і вылечылі. Цяпер Малышка (менавіта так назвалі кватэрантку) састаўляе кампанію жыхарам аднаго з пакояў. Ужо вядома, хто з хлопцаў забярэ яе дадому.

У адной з кватэр мы натрапілі на цікавы артэфакт — гэта звычайная будаўнічая каска, на якой расце... дрэва! Справа ў тым, што падчас змены праходзіў конкурс касак. Вось адзін з гродзенскіх хлопцаў і ўпрыгожыў гэты сродак бяспекі пры дапамозе пенапласту і дроту. Акрамя гэтага, байцы разам прыдумвалі лагатып зводнага атрада: кожны лінейны атрад выстаўляў на конкурс свой варыянт, з якіх у выніку быў выбраны лепшы. У раёне праводзіцца аматарскія спаборніцтвы па футболе, удзел у якіх бяруць прадстаўнікі працоўных калектываў Астравеччыны. Студатрадаўцы з Гродна таксама выставілі на турнір каманду пад назвай «Янкі»: з аднаго боку, гэта адсылка да знакамітай бейсбольнай каманды «Нью Ёрк Янкіс», з другога — даніна роднаму Гродзенскаму ўніверсітэту, што носіць імя Янкі Купалы. Увогуле, увечары атмасфера ў студэнцкім доме асабліва. Нехта гатуе вячэру, нехта збіраецца на «вячоркі» з гітарай. Нягледзячы на працоўны дзень, маладосць бярэ сваё — жыццё пачынае бурліць!

атамнай энергетыкі, таму для нас гэта профільная паездка. Калі атрымаем дыплом, зможам працаваць на самой АЭС па сваёй спецыяльнасці. Ехалі сюды з радасцю, бо нам падабаецца ваша краіна. Ды і фінансавы фактар не на апошнім месцы: летась за 50 працоўных дзён нам заплацілі па дзве тысячы долараў.

Увечары атмасфера ў студэнцкім доме асабліва. Нехта гатуе вячэру, нехта збіраецца на «вячоркі» з гітарай. Нягледзячы на працоўны дзень, маладосць бярэ сваё — жыццё пачынае бурліць!

— Згодны. Гэта вельмі добрая практыка для будучых спецыялістаў-атамшчыкаў, — дадае **Сяргей ГЕЛЕР**, камандзір таго ж атрада. — Бо калі ты будзеш станцыю, то потым лепш разумееш, як яна працуе. Калі гаварыць пра іншыя ўражанні, у Беларусі больш за ўсё нас здзівілі цэны. Заходзіш у краму і бачыш на макаронных вырабах: восем тысяч. Адрозна сэрва на становішча. Потым толькі ўзгадваеш, што гэта беларускія рублі. Дарэчы, такая пужлівасць з цягам часу «не лечыцца» (*смяецца*). А калі сур'ёзна, то першым яскравым уражаннем быў момант, калі мы толькі прыехалі ў Астравец. 6 гадзін раніцы, хлопцы глядзяць у вокны аўтобуса, а горад ужо рыхтуецца да працоўнага дня: вуліцы прыбіраюцца, нехта спяшаецца на працу. Ды і людзі вельмі прыязна да нас ставяцца.

Штотыдзень хлопцы выязджаюць на адпачынак, экскурсіі або ладзяць унутраныя мерапрыемствы. За больш як месяц паспелі згуляць на футбольным турніры, з'ездзіць на шашлык, пабываць на экскурсіях у Нясвіжскім палацы і ў Хатыні, паўдзельнічаць у суботніках на тэрыторыі 1-й гімназіі Астравы і ў Гудагайскай школе (хлопцы займаліся добраўпарадкаваннем тэрыторыі).

Для байцоў праца ў будатрадах — гэта нешта большае за звычайны працоўны вандроўкі. Дакладна скажу адно: назіраючы за імі, слухаючы захапляльныя апаведы, адчуваеш, што яны сапраўды гэтым жывуць. І, калі шчыра, трохі ім зайздросціш.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
Фота Надзеі БУЖАН.
Мінск — Астравец — Мінск.

Па дарозе да будпляцоўкі.

смяюцца, жартуюць (наколькі гэта магчыма пры такім шуме) і, здаецца, увогуле адчуваюць сябе нядрэнна. Яны праводзяць на будаўніцтве АЭС шэсць дзён на тыдзень па дванаццаць гадзін штодзень...

Працоўны дзень для большасці байцоў пачынаецца ў 7 гадзін раніцы. У 6.30 да новага мікрараёна пачынаюць пад'язджаць аўтобусы. Хлопцы ва ўніформе расаджваюцца па месцах. Нехта дзеліцца з сябрамі апошнімі навінамі, хтосьці слухае музыку або «сядзіць» у інтэрнэце.

Сёлета ў Астравец прыехала ўжо 205 байцоў, 5 з іх — дзяўчаты. Усе яны праходзілі спецыяльны адбор: мы выбіралі толькі студэнтаў, якія атрымліваюць адукацыю па спецыяльнасцях, звязаных з будаўніцтвам.

Да слова, байцы вельмі трапятліва ставяцца да атрыбутаў студатрадаўскага жыцця: выпрасоўваюць да бездакорнага стану ўніформу — «байцоўкі», збіраюць і захоўваюць значкі (ці студатрадаўску «цаглінку»),

адзінаццаці лінейных, — расказвае яго **камісар Аксана ЛАЗАРВА**. — Дзевяць — з беларускіх ВНУ, і два — з расійскіх. Беларусь адзначае 70-годдзе вызвалення ад нямецкіх захопнікаў, таму мы прапанавалі ўсім атрадам узяць у якасці назвы імя аднаго з Герояў Савецкага Саюза. Байцы падтрымалі гэтую ідэю. Заезд пачаўся 1-га ліпеня, а ўжо 2-га і 3-га ўсе прыступілі да працы. Дарэчы, расійскі лінейны атрад з Ніжняга Ноўгарада нават узяў удзел у шэсці на Дзень Незалежнасці ў Астравы. Летась тут таксама працавалі два лінейныя атрады — з Гродна і Обнінска. Мы сачылі за тым, наколькі паспяхова студэнты адпрацуюць на такой сур'ёзнай будоўлі. Вопыт аказаўся пазітыўным, і сёлета ў Астравец прыехала ўжо 205 байцоў, 5 з іх — дзяўчаты. Усе яны праходзілі спецыяльны адбор: мы выбіралі толькі студэнтаў, якія атрымліваюць адукацыю па спецыяльнасцях, звязаных з будаўніцтвам.

«Шкадую, што апошні год...»

Актывістаў студатрадаўскага руху ў Астравы размясцілі цэнтралізавана. Яны жывуць у адным з новазбудаваных шматпавярховікаў 2-га мікрараёна ў двух- і трохпакаёвых кватэрах па 5 і 7 байцоў адпаведна. Раён жывапісны:

Конкурсная каска і яе стваральнік Андрэй ГРЫГ.

кажа, што абедзве для яго асаблівыя. На Ямале беларускія студэнты былі «гасцямі», таму прыходзілася, што называецца, «трымаць марку» і паказваць сябе толькі з лепшага боку. Сёлета ўжо ў Беларусь прыехалі госці з Расіі, і гаспадары прыкладаюць усе намаганні, каб пакінуць пра сябе добрыя ўражанні: бяруць удзел ва ўсіх конкурсах, дапамагаюць сваім расійскім калегам у самых розных пытаннях.

Па словах Андрэя, праца на будаўніцтве АЭС ім даспадобы. Па-першае, у хлопцаў з'явіўся шанс паназіраць, як будуюцца па-сапраўднаму

графікаў працы, — працягвае Андрэй. — Мы выбіралі дзесці гадзінны працоўны дзень з гадзінным перапынкам на абед. Тады думалі, што будзем толькі працаваць і спаць, але часу хапае на ўсё. Гуляем у футбол на новым стадыёне, знаёмімся з горадам, ездзім на экскурсіі, на Дзень будаўніча адпачывалі на Нарачы. Асабіста я цікаўлюся фатаграфіяй, таму яшчэ нешта здымаю. Атрад атрымаўся дружны, мы добра разумеем адно аднаго. Аб нашых гасцях з Расіі яшчэ летась складалася вельмі станоўчае ўяўленне, і цяпер яно толькі пацвярджаецца. Таму эмоцыі вельмі шмат. Насамрэч, больш за ўсё я шкадую, што гэта мой апошні год у студатрадаўскім руху: я пяцікурснік. Надта позна зразумеў, як гэта класна. Напэўна, калі б раней аб гэтым даведаўся, сам бы ствараў студэнцкія атрады. Хаця і за два гады мы шмат унікальнага ўбачылі. Напрыклад, з Ямала нас вазілі ў Сочы, дзе мы назіралі за падрыхтоўкай аб'ектаў да Алімпіяды.

Кватэра, адпачынак і 2 000 долараў

Трэба сказаць, што кватэры, у якіх «разбілі лагер» байцы, былі добра падрыхтаваны да іх прыезду. Тут ёсць асноўная бытавая тэхніка: электрапліты, халадзільнікі, мікрахвалёўкі. З сабой больш

Андрэй СКАЛОТА і сяброўка атрада Малышка.

Баец Павел ТКАЧОЎ гатуе вячэру.

Справы маладых

Эх, каб'яшчэ...

Давай у кампанію!

1 верасня спаўняецца два гады бізнес-кампаніі «Зерне поспеху», якая дзейнічае на базе Старлыгскага вучэбна-педагагічнага комплексу дзіцячы сад — сярэдня школа Мядзельскага раёна.

— Удзельнікі «Зерня поспеху» вырошчваюць гародніну: агуркі, цыбулю, буракі, моркву, капусту, балгарскія перцы, баклажаны, — расказвае намеснік дырэктара па вучэбна-выхаваўчай рабоце навучальнай установы Вікторыя Кумішча. — Для аздаблення класных пакояў разводзім узумбарскую фіялку. Зімой у цяплячах дзеці займаюцца рознай зелянінай: пяташкі, кропам, зялёнай цыбуляй. Бліжэй да вясны высаваюць расаду памідораў, кветак як для сваіх патрэб, так і на продаж.

У бізнес-кампаніі пакуль дзесяць вучняў ва ўзросце ад 14 гадоў. Але многія са школьнікаў не могуць дачакацца, каб «падрасці» і папоўніць рады юных бізнесменаў. У прыватнасці, Віка Сурвіла. Дзяўчынка перайшла ў шосты клас і пакуль дапамагае старэйшым сябрам. А ў будучым сама хоча стаць членам бізнес-кампаніі.

У перспектыве пра тое ж марыць і Уладзіслаў Кумішча, вучань сёмага класа.

— Мы забяспечваем школьную сталовую гароднінай на ўсе 100 працэнтаў, — падзяліўся хлопец. — Засольваем агуркі, квасім капусту ў бочках...

Каля школы закладзены і малады сад, які сёлета даў першы ўраджай зімовых яблыкаў.

— Гэта нашы беларускія гатункі. Саджанцамі нас забяспечылі былы выпускнік Уладзімір Лукша, які кіраваў адной з гаспадарак Маладзечанскага раёна, — канстатуе Вікторыя Генадзьеўна.

— Ну а ў далейшых планах — не страціць напрацоўкі, не збавіць тэмаў і паступова рухацца наперад. Напрыклад, нам паступіла прапанова папрацаваць з галандцамі. Яны забяспечаць нас гатункамі насення, а бізнес-кампанія будзе займацца вырошчваннем гародніны пад іх наглядам і па іх рэкамендацыях. Ураджай застаецца нам. Але гэта пакуль у праекце...

Прыбыткі бізнес-кампаніі ад вытворчай дзейнасці за 2012-2013 навучальны год склалі 8,3 мільёна рублёў. У 2013-2014 дзеці атрымалі ўжо 10,4 мільёна рублёў. Грошы невялікія, але радасці ад іх шмат, бо зароблены сваімі рукамі.

Прыемна, што вынікі працы дзяцей заўважылі і ацанілі ў раёне. Пра гэта сведчаць узнагароды: дыпламы за культуру працы на зямлі, лепшае вырошчванне гародніны, лепшы вучэбна-даследны ўчастак. Мяркую, у перспектыве пра поспехі «Зерня поспеху» загавораць і ў вобласці, і ў краіне.

Тацяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Кіраўнік бізнес-кампаніі Вікторыя КУМІШЧА (справа), Віка СУРВІЛА і Уладзіслаў КУМІШЧА.

Фота Аляксей БАСІКА

БЫЎ «ТОЙ САМЫ ДЗЕНЬ»

Усе мы чакаем дня, калі наступіць зручны момант, каб прызнацца ў каханні, здзейсніць што-небудзь незвычайнае або прыняць важнае рашэнне. Падстаў можа быць шмат, а момант — усяго адзін. Каб яго не ўпусціць, хлопцы з Лунінца вырашылі арганізаваць музычнае мерапрыемства з красамоўнай назвай «Той самы дзень». Кожны, хто прыйшоў на яго, зразумей, што чакаць больш няма чаго — трэба дзейнічаць!

У вольны час хочацца весяліцца: канцэрты, вечарыны і проста сяброўскія тусовкі дапамагаюць расслабіцца, забыцца пра вучобу... Але што рабіць, калі ты жывеш у маленькім горадзе і ўсе твае забавы звязаны з ціхім гудзеннем сістэмнага блока і прыглушаным святлом манітора? Арганізатары «Таго самага дня» Антон «Ёжж» і Рома «Крэг» знайшлі выхад з сітуацыі. «Мы — студэнты музычных каледжаў, вярнуліся ў родны горад на канікулы. Спачатку час праводзілі «анлайн», але гэта хутка надакучыла, — кажа Антон. — Было зразумела, што такіх, як мы, маладых і гатовых да актыўных дзеянняў, шмат. Таму варта было толькі пачаць нешта рабіць. Паколькі

я і Рома — удзельнікі рок-гуртоў, было вырашана правесці канцэрт, дзе моладзь змагла б не проста паслухаць музыку і патанцаваць, але і пазнаёміцца, напрыклад». Рэкламавалі мерапрыемства ў інтэрнэце, таму ўвечары каля клуба чыгуначнікаў сабраліся не толькі маладыя лунінчане, прыехалі таксама госці з Баранавічаў, Гродна, Мінска і Століна.

Канцэрт адкрылі студэнты Гродзенскага дзяржаўнага музычнага каледжа. «Breakdown on the floor» — калектыў малады, але яркі, гучны і амбіцыйны. Яны «завялі» прысутных з першай жа песні дзякуючы незвычайнаму вальнаму гучанню — роўву (ад англ. growling — «рыканне»). Працягнуў музычны марафон бэнд «Mercantile» з Баранавічаў, у рэпертуары якога прысутнічалі своеасаблівыя каверы на Джымі Хендрыкса, The Killers, Franz Ferdinand і інш. У кожнага ўдзельніка гэтага гурта асабісты стыль паводзін і адзення, таму «Mercantile» можна назваць унікальнай «моднай салянкай». Калектыў «Іра Чохава» быў самым загадкавым з трох, якія выступалі. Сабраўся ён перад канцэртам і правёў усяго чатыры рэпетыцыі, але на якасць музыкі гэта ніяк не паўплывала. Вакалістка (уласна Іра

парадавала сілай голасу і артыстызмам, а абаяльны гітарыст Даніла завяваў сэрцы паловы дзяўчат з залы.

На працягу ўсяго мерапрыемства балем правіла маладосць, што ў Лунінцы здараецца даволі рэдка, хоць падрастаючаму пакаленню трэба час ад часу «выпусціць пару» і пабыць сабой: паскакаць каля сцэны, паслухаць музыку. Доўгавалосы хлопец, выходзячы з клуба, пацвердзіў маю думку: «Патанцавалі добра. Часцей трэба такое праводзіць».

Характэрнай і, магчыма, галоўнай асаблівасцю «Таго самага дня» стала тое, што яго арганізавалі звычайныя студэнты. Вядома, у працэсе падрыхтоўкі яны сутыкнуліся з некаторымі цяжкасцямі, усё прыйшлося рабіць самім: шукаць спонсараў, друкаваць і расклеіваць рэкламу, дамаўляцца наконт месца правядзення. Яе перашкоды былі паспяхова пераадолены і канцэрт адбыўся. Глядзіш, «Той самы дзень» стане традыцыяй у маленькім Лунінцы, маладыя жыхары якога, як і ў вялікіх гарадах, прагнуць музыкі і адпачынку...

Ганна КУРАК,
студэнтка II курса Інстытута
журналістыкі БДУ.

Агпачынак і з'яўся

Без прымусу...

Адпачыць, аздаравіцца і адначасова займець працоўную кніжку і падзарабіць мелі магчымаць гэтым летам многія мінскія школьнікі.

У сталіцы і яе наваколлі функцыянавалі 76 лагераў працы і адпачынку з дзённым і кругласутачным знаходжаннем, праз якія прайшлі 1,5 тысячы падлеткаў ва ўзросце ад 14 да 18 гадоў.

Першы досвед па рабоце працоўных лагераў, якія перажываюць зараз сваё другое нараджэнне на якасна новым узроўні, сталіца атрымала летась. Напачатку

рэакцыя грамадскасці на адраджэнне лагераў працы і адпачынку была, хутчэй, адмоўнай, але літаральна пасля першай працоўнай змены стаўленне да іх рэзка змянілася.

— Як вынік — запатрабаванасць у такой арганізацыі вольнага часу падлеткаў гэтым летам рэзка ўзрасла, — расказала начальнік аддзела выхаваўчай і ідэалагічнай работы камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Ганна РЫСЕВЕЦ. — Як і зацікаўленасць з боку працадаўцаў.

Пляцоўкі для працоўнай занятасці дзяцей прадаста-

вілі і кругласутачныя загадныя летнікі. Напрыклад, у аздараўленчым лагера ААТ «Усход» цырульнікі арганізоўвалі для дзяцей майстар-класы па стрыжцы. Іншыя прадпрыемствы таксама актыўна выкарыстоўвалі летнія змены для першаснага паглыблення школьнікаў у прафесію, для правядзення прафарыянтацыйнай работы, а таксама для прэзентацыі сваіх магчымасцяў і гандлёвых марак.

Уладальнікамі пучэвак у лагера працы і адпачынку сталі (увогуле па краіне) 15 тысяч падлеткаў (у 2013 годзе — 13,5 тысячы).

Усяго ў Беларусі працавалі гэтым летам больш як 5,8 тысячы розных лагераў, у тым ліку 1,4 тысячы — з кругласутачным знаходжаннем дзяцей, а астатнія — з дзённым.

Сярэдні кошт пучэўкі у лагер з кругласутачным знаходжаннем тэрмінам не менш як 18 дзён склаў 2 млн 750 тысяч рублёў. У лагер з дзённым знаходжаннем — 655 тысяч. У профільны лагер з кругласутачным знаходжаннем не менш як 9 дзён — 703 тысячы. І ў лагер працы і адпачынку з дзённым знаходжаннем — 705 тысяч.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Спраўдны экстрым

СПЛАЎ, ЯКІ НАС АБ'ЯДНАЎ

На працягу апошніх трох гадоў калектыў нашай Полацкай цэнтральнай гарадской бальніцы пры падтрымцы прафсаюза нага камітэта арганізуе сплаў для моладзі па рэках і азёрах Віцебскай вобласці. Сёлета мы вырашылі даведацца, што такое сапраўдны экстрым на звілістай раці з разнастайнымі перашкодамі, і таму, абмяркоўваючы маршрут і прыгадваючы ранейшыя, выбралі раку Нешчарда. З'ездзіўшы туды і пагутарыўшы з мясцовымі жы-

харамі, даведаліся, што нядаўна тут былі байдаражнікі-расіяне, але з-за цяжкасці і непраходнасці шляху зняліся з маршруту. І мы вырашылі выпрабаваць сябе. Калі цяжка — значыць, цікава, значыць, нас чакаюць прыгоды, а прыгоды — гэта тое, што нам трэба. У якасці баявых таварышаў да каманды нашай установы, якая налічвала 17 чалавек, далучыліся трое акцёраў Полацкага народнага тэатра «Пілігрым» на чале з кіраўніком.

Прыбыўшы на месца спуску да возера Нешчарда і сплаўляючыся па ім каля трох кіламетраў, мы атрымлівалі асалоду ад прыгажосці і бязмежных прастораў. Але гэта быў толькі пачатак... Прайшоўшы возера, увайшлі ў раку, дзе нас сустрэла старое высахлае дрэва — быццам бы вароты ў таямнічы заток беларускай Амазонкі.

Каля 25 кіламетраў ішлі па раце, бясконца маневруючы налева-направа, пераадольваючы высачэзныя гушчары чароту, з якіх на нас дажджом сыпаліся разнастайныя дробныя павучкі і жучкі. Узразлі дзікія качкі, што грэліся на сонейку каля берага і ніяк не рэагавалі на людзей. Складвалася ўражанне, што тут не ступала нага чалавека.

Нешчарда то разыходзілася ўшыркі, то раптам звужалася — байдарка ў такіх месцах ледзь праходзіла. На

гэтым жа ўчастку мы пераадолелі невялікую дамбу. Увайшоўшы ў лес, узбодзёрыліся было, што нарэшце чарот з войскам насякомых пройдзены, але дзе там...

За кожным паваротам нас сустракалі старыя сагнутыя дрэвы, галіны якіх былі апушчаны. Іх трэба было абыходзіць злева-справа, праплываць пад імі або нават часам паўзці па нахіленых ствалах. На шляху сустракалася мноства бабровых плацін, завалаў, якія мужчыны расчышчалі сякерамі.

Лясная Нешчарда аказалася мелкаводнай, з мноствам дрэў у вадзе. Для пераадолення такіх участкаў даводзілася скакаць у вадзі і цягнуць байдарку за сабой.

...Чым далей мы плылі, тым менш весялосці чулася ў нашых галасах. Акалелья ад мокрага адзення, стомленыя ад пераадолення бясконцых завалаў, галодныя, мы плылі ў надзеі хутчэй знайсці якуюсьці стаянку для начлегу. Кожны паварот даваў надзею, што вось-вось будзе палыня. Першы паварот, другі, трэці... Надзея

згасала... Каля васьмі вечара нарэшце знайшлі выдатны сухі бярозавы гай. Разбіўшы лагер і прыгатаваўшы вячэру, мы сядзелі вакол вогнішча і дзяліліся ўражаннямі ад мінулага дня.

На наступны дзень з новымі сіламі рушылі далей з надзеяй хутка выйсці да ракі Дрысы, што для нас азначала працяг паходу па ціхай воднай гладзі без завалаў ды перашкод.

...Але да Дрысы мы так і не дайшлі. Занадта доўгая і цяжкая была Нешчарда. Прынялі рашэнне скончыць паход на бліжэйшым мосце. Знясіленыя, падрэпанія, мы завяршылі сваё падарожжа. Склаўшы байдаркі і спакаваўшы рэчы, за абедом на палыне прыгавалі наш незабыўны паход. У кожнага экіпажа байдаркі была свая гісторыя сплаву са сваімі прыгодамі. Паход атрымаўся! Чаго хацелі, тое і атрымалі! Цяжкасці і перашкоды толькі загартавалі і з'ядналі наш калектыў.

Вольга КОЧАТАВА.

г. Полацк.

Фота аўтара.

ПРАГУ СВАЮ НЕ НАТОЛІШ ТАБОЙ...

Я вельмі люблю падарожніцаў. Цікавыя мясціны вабілі мяне яшчэ тады, калі я была маленькая і сыходзіла з двара, каб пагуляць па вуліцы. Тады паход да суседскага дома ўспрымаўся як доўгая вандроўка. Буйныя расліны здаваліся вялізнымі афрыканскімі дрэвамі, а камяні, пакрытыя пяском, — высокімі гарамі. Паблікаўшы сярод іх і нават крыху спужаўшыся, усхваляваная, паспешліва бегла дадому, адчуваючы сябе героем, які вярнуўся з небяспечнай экспедыцыі. Сёння я падарожнічаю ўжо на іншыя адлегласці, але, калі надыходзіць час развітвацца з чужымі мясцінамі, па-ранейшаму адчуваю, як трапеча і рвецца дадому сэрца.

...Як бы доўга ні цягнуліся мае падарожжы, куды б ні закінуў лёс, заўсёды прыгадаваў цябе, мілы сэрцу куточак, дзе стаіць мой дом. Усё мае жыццё звязана з ім, невялічкім горадам, які знаходзіцца недалёка ад мяжы з Расіяй. Напэўна, няма людзей, якія не ведаюць пра вялікую прыгожую раку Днепр, што нясе свае воды праз Беларусь і Украіну ў Чорнае мора. На беразе Дняпра і стаіць стары горад Орша, які мае слаўную гісторыю.

На вакзале гасцей сустракае помнік Герою Савецкага Саюза падпольшчыку Канстанціну Заслану. Побач з ім знаходзіцца паравоз — памяць пра неўміручы подзвіг падпольнай групы «дзядзькі Косці». Часам мне здаецца, што будынкі, якія людзі, могуць плакаць ад болю, бо яны не забываюць таго, што адбылася з імі... Да рэспубліканскага

свята «Дажынкі-2008» на прывакзальнай плошчы з'явіўся фантан, а позніх пасажыраў заўсёды сустрачаюць і праводзіць святло ліхтароў. Так прыемна вяртацца ў Оршу, калі ведаеш, што шлях ад цягніка табе будзе асвятляць яркія агні!

Аршанскі калегіум езуітаў — будынак з сумным лёсам. Ён быў узведзены канцлерам ВКЛ Львом Сапегам яшчэ ў 1590 годзе. Тут былі жыллыя калпусы і езуіцкая школа. Але ў XIX стагоддзі па загадзе Аляксандра I калегіум закрылі і ў ім размясцілася турма. Яе не стала ў канцы 1990-х гадоў, а маркотны апусцелы будынак стаў месцам збораў для мясцовай моладзі. Калі я была маленькая, то баялася аблупленых сценаў, вокнаў з кратамі, прадзіраўленага даху. Цяжка было ўявіць, што некалі тут жылі і вучыліся людзі. У 2005 годзе было прынята

рашэнне па рэканструкцыі калегіума, і ён набыў новае, цікавае жыццё. Зараз тут знаходзяцца дзіцячая бібліятэка і мастацкая галерэя. Уначы агні будынка асвятляюць суседнія вуліцы, а ўдзень калегіум глядзіцца ў люстэрка Аршыцы, з якой змяшаліся воды шырокага Дняпра.

А ў сонечныя дні дамы нібы самі ўсміхаюцца кожнаму прахожаму. Чароўным здаецца кожны двор, ці то замецены снегам, ці то патанулы ў зялёнай лістоце, ці то пакрыты залатым асеннім дываном...

У спякотны летні дзень люблю спускацца да гэтай шырокай імклівай ракі. Тут, сярод старых дрэў, добра думаецца, марыцца. У празрыстай вадзе адлюстроўваецца Замчышча — месца, дзе нарадзіўся наш горад, дзе стаіць Аршанскі замак. На жаль, таго ўжо даўно няма, пра яго нагадвае толькі невялічкі помнік. Тут часта можна сустрэць малых, якія пускаюць у неба паветраных змеяў, тут ладзяцца святы і любяць фатаграфавання маладажоны і госці нашага горада.

Кажучы пра славу тасці горада на Дняпры, немагчыма зноў не прыгадаць яго ваенную мінуўшчыну. З ёю звязаны яшчэ адзін помнік, добра вядомы ўсім аршанцам, — мемарыяльны комплекс «Кацюша». Пра дату першага залпа рэактыўных мінамётаў — 14 ліпеня 1941 года — нагадвае камень, які знаходзіцца на плошчы. Таксама ў Оршы ёсць вуліца імя капітана Флёрава, які камандаваў той самай батарэяй «Кацюша».

І, безумоўна, раскажваючы пра мой горад, я не магу не прыгадаць знакамітага чалавека, які тут нарадзіўся. Гэта вядомы беларускі пісьменнік Уладзімір Караткевіч. На сцяне маленькай драўлянай хаткі, дзе ён правёў першыя гады жыцця, вісіць шыльда. А ў былым радзільным доме, дзе пісьменнік з'явіўся на свет, знаходзіцца музей. На сцяне там вісіць партрэт знакамітага аршанца з яго словамі: «Быў, ёсць, буду». Помнік Уладзіміру Караткевічу стаіць у адным з маляўнічых куткоў горада — у дзіцячым парку на беразе Дняпра. Знакаміты пісьменнік накіраваў летуценны позірк у неба... Імя Уладзіміра Караткевіча носяць цэнтральная дзіцячая бібліятэка, адна з вуліц горада і сярэдняя школа №8, дзе ён калісьці працаваў.

...Калі надвор'е не радуе, я гуляю па сваёй вуліцы Энгельса. Тут я нарадзілася, тут прайшло мае дзяціства. Гэтая вуліца — адна з самых старых у горадзе. Яна пачынаецца ў цэнтры, дзе днём і ноччу гудуць машыны, спяшаюцца па сваіх справах людзі, дзе ўзвышаюцца шматпавярховыя... Шэрая стужка дарогі вядзе нас усё далей і далей, і вось мы ўжо аказваемся каля невялічкіх прыватных дамоў. Часам мне падаецца, што на маёй вуліцы жыве чараўніцтва. Я часта заўважаю, як яна мяняецца ў залежнасці ад надвор'я і майго настрою. Калі пахмурна і ідзе дождж, дамы здаюцца грознымі вартавымі, хмарами, якія навіслі над зямлёй. Але я ўсміхаюся ім і кажу: «Вам сумна, а мне весела!» І суровыя вартавыя пачынаюць міргаць вясялымі агеньчыкамі: у вокнах запальваецца святло. Страх і сум хутка знікаюць. А ў сонечныя дні дамы нібы самі ўсміхаюцца кожнаму прахожаму. Чароўным здаецца кожны двор, ці то замецены снегам, ці то патанулы ў зялёнай лістоце, ці то пакрыты залатым асеннім дываном...

У такіх хвіліны ўзнікае прага чагосьці духоўнага, светлага, шчырага. Прыехаўшы дадому, я заўсёды адчуваю яе...

Святлана ГАЛУЗА, выпускніца 11 класа Ліцэя БДУ.

Друкуецца ў «Маладосці»

АБЛОКІ апаўзлі ўніз з гары. Спачатку пухнатую выпсо праткнуў востры камяністы пік. Затым густа сплечанае сеціва хмар пачало паволі апускацца, нанізвацца на вяршыню, то хаваючы, то агаляючы яе няроўную паверхню. Густыя і вільготныя аблокі прыкрылі сабою пару самотных дрэўцаў, абрасілі велізарныя валуны, «паглядзілі» засохлыя рэчышчы горных ручаёў, пракаціліся праз голы выступ з купкаю жывых істот і зававалі свой рух, марудна спыняючыся далёка пад вяршыняй гары, але ўсё яшчэ высока над зямлёй. Аблокі аперазалі каменную глыбу. Яны адрэзалі ціхі прыстанак нешматлікіх горных насельнікаў ад засушлівага і мітуслівага свету ўнізе.

...Над іх галовамі свістаў вецер, які больш нішто не стрымлівала. Ён ускудлаціў рэшткі сівых валасоў на галаве мужчыны. Той не зварахнуўся. Усе рухі, якія можна было б заўважыць, ствараліся ветрам. Абляцеўшы вакол самотнай калоны, якая адыгрывала ўжо нікому не вядомую ролю, ён звяла пакрыціўся між пакінутых на стале прадметаў, нібыта правяраючы, ці ўсё стаіць на сваім месцы: дванаццаць важкіх келіхаў, некалі блішчастых, з засохлымі слядамі ад невядомага напою; безліч чарак — значна болей за колькасць прысутных тут асоб; шматлікія талеркі і глыбокія місы. Пустыя гарлачы традыцыйна прагулі сваю маркотную песню, калі вецер паказываў іх знутры. Усё было звыкла. Як, напрыклад, і ўчора. Не стрымаўшыся, узмагнуў высока ў неба, зрабіў крутую пятлю, агінаючы млявую птушку, і рынуўся долу, назад; скокнуў пад стол, разрэзаўшы паветра ціхімі свістам, абляцеў спарханельныя ножкі і пакінуў урэшце яго ў спакоі...

Тым часам сонца хілілася да густых, рэльефных аблокаў. У самым іх цэнтры распачало бурчэць, вуркатаць і енчыць.

ВЕЦЕР гарэзліва зварахнуў крысо бруднага плашча. Пападкід-

ваў яго: уверх, уніз, улева, уверх... Жанчына вялікімі мутнымі вачыма някавата паглядзела на падранае сеціва нітак. Цяжкая была вызначыць, якога яны колеру. Ды яна ўжо і не памятала. Галава яе цяжэла, хаця жанчына даў-

Уніз, улева, угару, уверх, уніз...

АБЛОКІ зацягнулі сонца ў сябе. Яны пачалі разрастацца, павялічваліся, надзімаючыся брудна-белымі бурбалкамі. Бульканне, скавытанне ўзмацнілася.

ветру сумную галаву адной яго знаёмай кабылы. Праз увесь лоб, па яго шараватай скуры з маленчкімі кратарамі пор, бегла роўная стужка. След ад металічных пацерак ці ад вытанчанага дыядэмы, а мо ад пампезнай кароны?..

Дар'я МАРОЗАВА

ПАНТЭОН

но зняла высокі шлем. Выляталі з галавы імёны і постаці. Можна, гэты ашалелы вецер выносіў іх?... Перад вачыма застаўся хіба толькі вобраз чыхіхсці шырокіх плячэй, па якіх ненатуральна марудна сцякаў струменьчык крыві, і было ад гэтага няёмка і балюча. Калі ўжо спыніцца тая кроў? Чаму яна настолькі не спяшаецца?... Шуміць, грукіае ў скронях. Дрыгаецца павека. З замкнёных вуснаў цячэ ціхуткае мычанне.

Звысоку добра відаць тое, чаго ніколі не заўважыш, не ўзняўшыся. Зрэшты, няшмат вясялага было ў тых, хто сядзеў побач з жанчынаю. Даўно назіраў вецер за гэтымі хваравітымі ды спалоханымі цэламі. Памятаў іх здаровымі, дужымі і чыстымі, як тая духмяная вада, што калісьці поўніла іх кубкі. Не меў і блізка тады той свабоды, якую не можа наталіцца і сёння. Незаўважна, паступова саслабелі магутныя, зрабіўшыся дзікунамі, перасталі адыходзіць ад убранага стала, скурчыліся, асалавелі. Рукамі, што некалі моцна сціскалі зброю дзе кубкі, апанавалі трэмар, і ўсё радзей яны ўздзімаліся. Дзіка і няўтульна было б тут жывому чалавеку, але вецер... За доўгія тысячагоддзі ён упершыню адчуў сваю волю. Не баяцца дзівакоў, не аблятаць іх за мілю, не бегчы да іх на першы вокліч, але рваць іх плашчы, падкідваць валасы — гуляцца па сваіх правілах!

Набліжалася навалніца, якая ўрэшце заліла б сухія трэшчыны ў зямлі далёка ўнізе. Неба, якое аддзялялася ад яе аблокамі, выглядала пустым, як быццам адно вялікае вока мёртвай птушкі.

Вецер ашалелі ўшчэнт. Абраў новую ахвяру сваіх гульніў. Разагнаўся і кінуў сам сябе ў жаўтаваты твар старога. Не адразу, марудна, але той расплюшчыў свае на дзіва маладыя і ясныя вочы. Прызвычаіўся да чырванаватага святла, што праз аблокі яшчэ далятала да стала, да калоны. Стары ў бруднай анучы-плашчы аглядаў сваіх сатрапезнікаў, і ў ягоных ясных вачах плёскаўся паўжывы яшчэ агеньчык. Невядома было ветру, як вытлумачыць такі позірк, але гэта і не мела аніякага значэння. Ён абвіўся вакол старэчай шыі, абмацаваючы кожную жылку ды зморшчынку, прашыў наскрозь рэдкую курчавую баруду, паглядзіў худыя плечы ды адляцеў, нацешыўшыся.

Падзяляла з яснавокім старым дзіўнае і велічнае яго крэсла жанчына, якая не здолела адказаць на выпадкі, дотыкі і шэпты ветру. Хіба што такія ж курчавыя валасы ды незлічоныя залатыя бранзалеткі адгукнуліся шоргатам ды перазвонам. Яе твар, няхай нават і са слядамі колішняй прыгажосці, быў такім хударлявым і выцягнутым, шыя — такой тонкай і даўжэзнаю, а вочы такімі шырокімі, што міжволі кабета нагадала

Што за дзіўнае пасяджэнне? Чаму яно так зацягнулася? Чым мусіць скончыцца? Ізноў уверх, уверх, далей ад стала і ад аблокаў, віраваць уверх, выконаць асабісты танец, вымалёўваць сваю карціну... Няхай яны там, унізе, сядзяць за сталом, нерухомя, а іншыя, аднаблічаныя, крыху ў баку ад стала, няхай і надалей таўкуцца ў бязглуздым нерытмічным руху, павольна перастаўляючы тонкія ногі і няўклюдна ўзмахваючы рукамі... Вакол стала па сцэжках схілу блукае шмат народу: аголеныя жанчыны, што выцінаюць стогнам вар'яцкія севы, шмат мужчын і стварэнняў, да якіх не хацелася падлятаць ці прыглядацца.

ЛЁТАЦЬ і ў любы момант змяняць напрамак! І чарговае падзенне да цвёрдай зямлі, якая асыражона трымала на сабе сонных істот. Вецер зблытаў валасы бялявай парачы, што сядзела на лаве. Сутыкнуўшыся галовамі, неверагодна падобныя, яны драмалі і трызнілі. Бровы жанчыны часам уздрыгвалі, падскокваючы да апранутага на галаву ўпрыгажэння ў выглядзе паўмесяца. Здавалася, быццам працінаў яе боль ці калючая думка. Мужчына ж быў спакойны, прыгожы нават праз налёт пылу і часу на ягоным твары. Прыадкрыўшы вусны, прамаўляў яны адно за адным незразумелыя словы, імёны, назвы гарадоў, клікалі...

Дар'я Марозава вучыцца на філфаку, на якім аказалася, па яе словах, досыць нечакана. «Літаратурны вопыт сціплы і хаатычны. Не асабліва друкуеся, бо насамрэч люблю пісаць у стол».

Грукоча. Аблокі бурляць, рыхтуюцца выбухнуць, выплюнуць, выкрычаць усё, што назіралі за месяцамі. Але не абудзяць дзівакоў ні гукі, ні бліскавіцы; вецер не адно стагоддзе назірае за гэтымі таямнічымі палоннымі невядомага цара.

Усё застанеца, як ёсць. Таму можна няспешна абляцець вершаліну камяністай гары ды напалохаць самотных птахай, якія шукаюць сабе любыя дзіркі, каб схавацца падчас блізкай буры.

ВЕЦЕР плыў і бег, ішоў і імчаў — наперад і назад, на захад і на ўсход, да падножжа і да вяршыні. То сцягваўся вузенькай змяй, то з лопатам разгортваўся на такую адлегласць, што мог цалкам накрывіць велізарную гару, нібыта коўдраю. Вецер быў паўсюль. Ён пагладжваў ласкавыя галовы гнеўных хмар, колчычы свае рукі аб вострыя маланкі, лавіў апошні прамень кволага сонца. Ён чуў, як далёка ўнізе адна з кабет нечакана рассмяялася, разварушыла цішыню старэчай бяседы, заліваючыся рогатам; але гучаў ён так, як гучыць голас чалавека пасля доўгай хваробы, калі горла і звязкі, адвыклія ад працы, заржавелыя, спрабуюць узгадаць, якім чынам вымаўляюцца гукі.

Вецер абагнуў вяршыню гары і не абмінуў сваёй увагай ні птушак, ні трох паўпрыстрытых незнаёмак, што сядзелі ў цьмянай каменнай альтанцы пад самым пікам і

спявалі (кожная на свой лад) песню, якая здалася ветру вельмі блізкай да яго самога. Белыя жанчыны спявалі і перабіралі перад сабою рукамі ў паветры, не зважаючы на стыхію. Вецер ужо прызвычаіўся да дзіўных стварэнняў, што насялялі тую мясцовасць. Ён скальхнуў бясконцыя танючкія ніткі, што ў руках жанчын спляталіся і ўтваралі сабою дзівоснае вязьмо. Праблягаючы па вытанчаных пальцах кабет, адчуў... Зрэшты, не адчуў нічога: ён вецер, ён толькі дорыць адчуванні, але ніяк не можа прымаць і адчуваць іх.

Вецер імкліва рвануў далей. Тут, над аблокамі, панавала такая ж непагадзь, як і пад імі, як быццам дождж і маланкі разыходзіліся ад хмар і ўніз, і ўверх. Грымоты, электрычнасць і цемра ахуталі свет. Паветра раз за разам расколвалася на кавалкі, а потым злучалася нанова.

Вецер круціўся ў паветры і лавіў бліскавіцы. Падкідваў угару пыл і пясок, што танчылі на камяністым схіле гары. Пырсаў дажджавымі кроплямі, прывістаў, прытанцоўваў. Ён вярнуўся да самотнай калоны, сарваў з апусцелых лаву старыя апранакі і доўга падкідваў іх, пакуль тыя канчаткова не парваліся, разляцеўшыся ў розныя бакі свету. Наўрад ці дагоняць яны сваіх гаспадароў.

Доўга яшчэ будзе буяніць, чыніць вярхал прырода. Вецер не спыніць сваёй гульні. А тры паўпрыстрытыя кабаты не пакінуць сваёй альтанкі.

ПАЭЗІЯ УСХОДУ НАТХНЯЕ І КЛІЧА!..

У МІНСКУ ВІТАЛІ КІТАЙСКАГА ПЕРАКЛАДЧЫКА І МАСТАКА ГАО МАНА

Перакладчык, які пераўвасобіў на кітайскую мову творы Ганны Ахматавай, Тараса Шаўчэнкі, Максіма Танка, Святланы Алексіевіч, нарадзіўся ў 1926 годзе. Вучоба ў Харбіне ў выхадцаў з Расіі дазволіла яму выдатна авалодаць рускай мовай. Неаднойчы Гао Ман прывязджаў у складзе розных дэлегацый у Савецкі Саюз. Быў і ў Беларусі, наведваў майстэрню скульптара Заіра Азгура. У Пекіне пазнаёміўся з Максімам Танкам.

• Знаёмства з каліграфічнымі работамі Гао Мана.

А сёлетняя жнівеньская сустрэча з кітайскім перакладчыкам мастацкай літаратуры насіла віртуальны характар. У мінскай краме «Кніжны салон» сабраліся тыя, хто добра ведае яго, сустракаўся з ім, меў шчасце гутарыць з патрыярхам мастацкага слова. Адкрыў сустрэчу Навум Гальпяровіч. Вядомы беларускі паэт яшчэ ўвосень 2011 года пазнаёміўся з Гао Манам у Пекіне. Як плён тае сустрэчы — каліграфічны партрэт Навума Гальпяровіча, верш, які кітайскі творца прысвяціў беларускаму калегу.

— Мяне ўразіла высокая чалавечая культура перакладчыка, — падзяліўся сваімі згадкамі Навум Якаўлевіч. — Знаёмства як быццам засведчыла, што я ведаю Гао Мана многія дзесяцігоддзі. Здзівіла велізарная бібліятэка. У ёй — процьма кніг на рускай і іншых славянскіх мовах. Гао Ман літаральна гарэў жаданнем як мага шырэй пазнаёміць мяне з Пекінам, кітайскай культурай, кітайскім побытам. Такое не забываецца!..

З цікавасцю слухалі прысутныя мастака, кніжнага графіка Георгія Паплаўскага. Якраз Гао Ман расказваў неаднойчы кітайскім чытачам пра беларускага творцу, друкаваў у розных выданнях рэпрадукцыі з яго работ. Георгій Георгіевіч падзяліўся ўражаннямі ад знаёмства з размешчанымі ў «Кніжным салоне» рэпрадукцыямі партрэтаў беларускіх пісьменнікаў Якуба Коласа, Янкі Купалы, Алеся Адамовіча, Васіля Быкава, Максіма Танка, Святланы Алексіевіч, выкананымі Гао Манам. Беларускі мастак адзначыў добрую школу каліграфа, падкрэсліў яго высокі прафесіяналізм. Расказаў Георгій Георгіевіч і пра свае паездкі ў Кітай, розныя краіны Азіі. Асобу Гао Мана дапамог уявіць і кітайскі мовазнаўца, паэт, перакладчык, каліграф Лі Цзо, які зараз працуе ў Беларускім дзяржаўным універсітэце. У Мінску выйшла кніга вершаў класіка літаратуры Паднябеснай Лі Бо на рускай мове. А перакладчыкам выступіў Лі Цзо. Між іншым, ён добра вядомы як

каліграф. Адна з яго мінскіх выставак прайшла ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі. Што цікава, да першых вершаваных практыкаванняў Лі Цзо яшчэ ў Пекіне ў час вучобы ва ўніверсітэце натхніў менавіта Гао Ман.

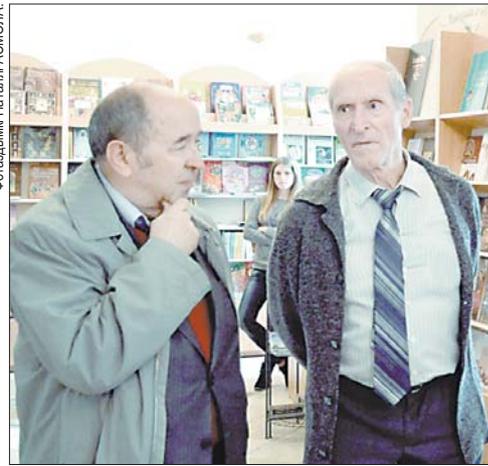
Вечарына ў «Кніжным салоне» прыцягнула ўвагу беларускіх паэтаў, прэзіякаў Алеся Бадака, Алега Ждана, Таццяны Сівец, Адама Мальдзіса, Святланы Дзянісавай, Уладзіміра Мазго, музейных і бібліятэчных работнікаў, супрацоўнікаў Інстытута кітаязнаўства імя Канфуцыя Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, Міністэрства замежных спраў Беларусі, гендырэктара гасцініцы «Пекін» спадара Го Тунцына. Сярод арганізатараў сустрэчы ў гонар кітайскага перакладчыка і мастака Гао Мана — Выдавецкі дом «Звязда». Дарэчы, сваіх мінскіх сяброў у пярэдадзень імпрэзы ў кнігарні кітайскі творца вітаў і наступнымі словамі: «...усім сэрцам і душой з вамі. Як хацелася б

• Паэт і мастак Лі Цзо, які жыве і працуе ў Мінску, — вучань Гао Мана.

яшчэ што-небудзь зрабіць у імя нашай дружбы і ўмацавання культурных сувязяў нашых народаў». І мы верым, глыбокапаважаны Гао Ман, што такія жаданні яшчэ сцвердзяцца!..

Мікола МІРШЧЫНА.

• Навум Гальпяровіч (злева) — беларускі сябра кітайскага перакладчыка і героя яго каліграфічнага партрэта.

• Генеральны дырэктар гатэля «Пекін» Го Тунцын (злева) — «за» развіццё беларуска-кітайскіх літаратурных зносін.

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ.

ВЫБІРАЕМ «СУСЕДЗЯЎ»

Ці будуць
яблыні
і грушы
расці побач
з іглічнымі?

Справа ў тым, што іглічныя дрэвы і кусты вельмі закісляюць глебу. Акрамя таго, яны выдзяляюць у атмасферу «непрыязныя» для плодových дрэў фітанцыды і іншыя лятучыя рэчывы. А калі яшчэ дадаць, што на нізкарослых дэкарэватывных ядлоўцах зімуюць споры шкоднага для грушы грыба, то становіцца цалкам відавочна, што іглічныя расліны лепш размяшчаць на дачным участку далей ад плодových дрэў. Хоць, дзеля справядлівасці, скажам, што яблыня вельмі надрэнна суседнічае з сасной.

Выдатна ўжываюцца побач груша, яблыня і чырвоная рабіна. Горш за ўсё да «суседзяў» ставіцца грэцкі арэх. Лічыцца, што гэтае таксічнае дрэва згубна дзейнічае практычна на ўсе плодových культуры. Побач з вішняй лепш не саджаць сліву, абрыкос, грушу, алычу: яны будуць дрэнна расці або ўвогуле загінуць. Сліва не любіць персік і грушу, затое лічыцца сваёй «сяброўкай» яблыню.

Дасведчаныя садоўнікі і агароднікі даўно развучыліся хадзіць у гаспадарчыя крамы. Панацэя ад усіх бед для іх — гэта добрае насенне рознай травы і гародніны, якія яны вырошчваюць не для нарыхтовак у запас, а для зялёнага ўгнаення.

Культура, якая вырошчваецца на зялёнае ўгнаенне, не дае ніякай прадукцыі ў год вырошчвання, але аздаўляе глебу на 5–6 гадоў. Вы толькі ўявіце сабе — на 5–6 гадоў!

Адно з асноўных правілаў арганічнага ўгнаення — ніколі не пакідаць глебу без расліннага покрыва. Зялёнае ўгнаенне, якія растуць да, пасля або ў прамежках паміж асноўнымі культурамі, ствараюць шчыльнае ліставое покрыва, праз якое не можа травацца пустазелле. А для таго, каб само ўгнаенне не стала пустазеллем, неабходна скошваць або заворваць яго да ўтварэння насення.

Аднаразовае зялёнае ўгнаенне раўнацэнна ўнясенню 2–5 кг/кв.м гною. Асабліва карысныя ў гэтым выпадку бабовыя культуры — канюшына, гарох, фасоля, люцэрна, соя, якія за кошт бактэрыяў, што жывуць на іх каранях, здольны фіксаваць азот паветра і ў выніку папаўняць глебавыя запасы азоту.

Для звязвання азоту ў глебе, прадукцыі мінералізацыі і вымывання добрыя ўсе крыжакветныя і злакавыя расліны.

Для позняга пасеву да пачатку верасня вельмі прыдатнай лічыцца гарчыца. Да таго ж яна вызваляе з глебы

цяжкарастваральны фосфар. Для ўтварэння вялікай колькасці арганічнага рэчыва для восеньскай сяўбы выкарыстоўваюць рапс.

Добра рыхляць ніжнія пласты глебы сваімі каранямі лубін, алейная рэдзька і тая ж гарчыца. Усе бабовыя незаменныя для падаўлення нематод.

Аднаразовае зялёнае ўгнаенне раўнацэнна ўнясенню 2–5 кг/кв.м гною.

Прычым неабходна пазбягаць пасеву на зялёнае ўгнаенне культур, якія адносяцца да таго ж сямейства, што і асноўная культура, якая вырошчваецца на гэтым ўгнаенні. Напрыклад, для зялёнага ўгнаення пад капусту можна выкарыстоўваць бабовыя, а рапс — нельга.

Пры недахопе арганічных угнаенняў можна ўжываць у пачатку чэрвеня або нават у пачатку ліпеня на сідэраты або зялёнае ўгнаенне сою, сою з аўсом або грэчкай.

Зялёнае ўгнаенне

Выгадаваную зялёную масу скошваюць, здрабняюць і заворваюць у глебу ў канцы верасня. Такі ўчастак называюць сідэральным папарам. Сідэральны папар — лепшы папярэднік для агуркоў і капусты. Вылучаную пад сідэральны пар плошчу ўзорваюць або перакопваюць з восені, а вясною, па меры прарастання на ёй пустазелля, апрацоўваюць граблямі ў сонечнае надвор'е, каб вынятыя на паверхню парасткі пустазелля загінулі. Трох ці чатырохразовае баранаванне дазваляе на 70–80% пазбавіцца ад аднагадовага пустазелля ў верхнім пласце глебы. Затым з 15 па 20 мая глебу перакопваюць і пакідаюць для асядання глебы і прарастання пустазелля. Праз 5–6 дзён глебу ў сонечныя дні барануюць для знішчэння ніткападобных парасткаў пустазелля і праз 2 дні сеюць сою з разліку 0,6–1 кг насення на сотку. Праз 5 дзён пасеў варты зноў забаранаваць граблямі. Соя хутка развіваецца, зацяняе паверхню глебы, перашкаджаючы развіццю пус-

тазелля і сваімі каранёвымі клубеньчыкамі фіксуе азот паветра, назапашваючы тым

Для абароны глеб ад эрозіі і падаўлення пустазелля раннім пасевам падыходзяць такія травы, як соя, лубін, алейная рэдзька.

самым за лета да 3 кг бялагічнага азоту на 100 кв.м. У другой палове жніўня ці на пачатку верасня (у залежнасці ад тэрміну сяўбы) сою трэба скасіць, здрабніць і закапаць на глыбіню 10–17 см. Можна выкарыстоўваць сумесь соі з аўсом у суадносінах 0,5 кг + 1 кг на 100 кв. м або соі з грэчкай 0,5 кг + 0,2 кг на сотку. Грэчка добра душыць пустазелле і, з'яўляючыся мёданосам, прыцягвае пчол, якія апыляюць перш за ўсё гарбузовыя, бахчавыя плодыва-ягодныя, а таксама і іншыя культуры.

Гарчыца — расліна вельмі папулярная як зялёнае ўгнаенне на прысядзібных участках. Яна ўзбагачае глебу арганічным рэчывам, фосфарам і серай (за кошт таго, што карані гарчыцы пераводзяць гэтыя рэчывы з глебавых мінералаў у водарастваральны стан). Яе можна сеяць у любы перыяд часу, калі глеба вольная: да, пасля пасеву і паміж асноўнымі культурамі. Аптымальны тэрмін вырошчвання 8–10 тыдняў, калі яна фарміруе зялёную масу і толькі пачынае цвісці. Але калі ў вашым распараджэнні меншы прамежак часу, то ўсё роўна мэтазгодна пасеяць гарчыцу,

якая не толькі дасць арганічнае рэчыва, але і прадукцыю вымывання пажыўных рэчываў з глебы, звязваючы іх у сваіх каранях. Калі гарчыцу ўзраць восенню, то на наступны год яе арганічная маса будзе паступова раскладацца, вызваляючы звязаны з ёю азот. Пасеў гарчыцы — добры сродак ад драцяніка. Гарчыца патрабуе ўрадлівай глебы, і асабліва — ўгнаення азотам, бо сама азот не фіксуе з паветра, як бабовыя. Дрэнна пераносіць засуху. Гарчыца не можа служыць папярэднікам для крыжакветных, бо пашкоджаецца аднымі з імі хваробамі і шкоднікамі.

Добра рыхляць ніжнія пласты глебы сваімі каранямі лубін, алейная рэдзька і тая ж гарчыца. Усе бабовыя незаменныя для падаўлення нематод.

Рапс узбагачае глебу арганічным рэчывам, фосфарам і серай. Ён даволі патрабавальны да глебавых умоў, дрэнна расце на слабакультурных, бедных глебах з кіслай рэакцыяй. Не любіць пясчаных і цяжкіх сырых глеб. Рапс не адносіцца да раслін-піянераў, якія выкарыстоўваюць для акультурвання новых зямель.

Глебу з завораным зялёным ўгнаеннем вытрымліваюць перад пасевам асноўнай культуры, у залежнасці ад выгляду зялёнага ўгнаення, тэмпературы і вільготнасці глебы, летам 8–14, восенню 14–21 дзень.

РУП «Институт недвижимости и оценки»

► **ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА** (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)
► **ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ**

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «Объединенная дирекция строящихся объектов»

Лот № 1	Автомобиль легковой вагон VOLKSWAGEN MULTIVAN Номер рамы: WV2ZZZ7H28H099719	Адрес: г. Минск, ул. Шатъко, 24	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток с НДС, руб.	Шаг аукциона
			237 406 400	23 740 640	1%
Тип кузова – микроавтобус. Год выпуска – 2008. Цвет – серый металл; Пробег – 135 000 км. Тип двигателя – турбо-дизель с рабочим объемом 2 500 см ³ . КПП – механическая. Полный привод, салон трансформер. Разрешенная масса – 3000 кг. Масса без нагрузки – 2 451 кг. Автомобиль находится в технически исправном состоянии, на ходу. Имеются незначительные повреждения ЛКП.					
Лот № 2	Автопогрузчик NISSAN FORLIFT Model D01 (S)	Адрес: г. Минск, ул. Шатъко, 24	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток с НДС, руб.	Шаг аукциона
			109 707 400	10 970 740	1%
Год выпуска – 2006. Объем двигателя – 3 000 см ³ . Грузоподъемность – 3,0 т. Пробег – 950 м/ч. Тип двигателя – дизельный. Находится в технически исправном состоянии.					
Лот № 3	Экскаватор-погрузчик VENIERI 10.23 C	Адрес: г. Минск, ул. Шатъко, 24	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток с НДС, руб.	Шаг аукциона
			556 292 000	55 629 200	1%
Год выпуска – 2008. Пробег – 2 500 м/ч. Заводской (серийный, идентификационный) номер – 24623. Рама сочлененная, мощность 75 кВт. Грузоподъемность – 3 200 кВт. Масса – 9 000 кг. Спереди полноценный фронтальный погрузчик и полноценный экскаватор сзади, объем фронтального ковша – 1,3-1,6 м ³ , глубина копания телескопической стрелы – 5-6 м. Марка – Perkins 1104C-44Т. Турбо-дизель. Объем двигателя – 3 000 см ³ . Дополнительные опции – различное навесное оборудование. Находится в технически исправном состоянии.					
Лот № 4	Грузовой автомобиль IVECO DAILY 50C15 номер рамы: ZCFC50A2105711220	Адрес: г. Минск, ул. Шатъко, 24	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток с НДС, руб.	Шаг аукциона
			265 738 000	26 573 800	1%
Год выпуска – 2007. Цвет – зеленый. Пробег – 50 000 км. Тип – грузовой бортовой. Разрешенная масса – 4 950 кг. Масса без нагрузки – 2 405 кг. Установлен гидроманипулятор Fassi г/п 1,5 т. Тип двигателя – турбо-дизель, объемом – 3 000 см ³ . Находится в технически исправном состоянии.					

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект (Объекты) по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), – Претендент на покупку, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) в течение 10 (десяти) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.
2. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан оплатить стоимость, приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) в течение 3 (трех) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи Объекта (Объектов).
3. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 5% (пяти процентов) от цены продажи Объекта (Объектов) в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.
4. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится 01.10.2014 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4.

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); предоставившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, заявление об ознакомлении с документами, продаваемым Объектом (Объектами) (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагаются следующие документы: юр. лица – доверенность, выданную представителю юр. лица, копии учредительных документов, свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; физ. лица – паспорт, представители физ. лиц – паспорт и доверенность, удостоверенную нотариально; организациям и физ. лицам (нерезидентам РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение шести месяцев до подачи заявления

на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представители юр. и физ. лиц (нерезиденты РБ) – легализованная в установленном порядке доверенность. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – документ, подтверждающий полномочия. Подача документов по почте не допускается. Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.

Задаток перечисляется на р/с №3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «Объединенная дирекция строящихся объектов» (Лот №___), **проводимом 1 октября 2014 г.**

Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из лотов.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим Победителем (Претендентом на покупку), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объекта (Объектов). Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими Победителем аукциона, Организатор аукциона возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона (назначенной даты его проведения в случае признания аукциона несостоявшимся) или с момента регистрации Организатором аукциона отказа от участия в аукционе.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни 8.30–12.30 и 13.30–16.30 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 2. Окончание приема заявлений – 29.09.2014 в 12.00. Заключительная регистрация участников – 01.10.2014 в 10.30 до 11.00 по месту проведения аукциона.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектами аукциона. Прокопович Александр Станиславович 80(29) 619-25-86, 80(44) 783-47-09

Организатор аукциона или Продавец вправе снять Лот (Лоты) с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия.

☎ **Организатор: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: 5538325@mail.ru**

РУП «Институт недвижимости и оценки»

► **ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА** (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)
► **ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ**

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА СОАО «Ферейн»

Лот № 1	Производственное здание с инв. № 600/С-142795	Минская обл., Минский р-н, Ждановичский с/с, аг. Ждановичи, ул. Линейная, 1Б	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток с НДС, руб.	Шаг аукциона, %
			4 152 000 000	415 200 000	5
Назначение – здание специализированное животноводства. Год постройки – 1972. Площадь застройки/общая – 526 м ² /413,1 м ² . Этажей – 1. Фундамент – ленточный, ж/б. Стены, перегородки – кирпичные. Перекрытия чердачные – деревянные. Крыша – шифер. Полы – бетон, плитка, линолеум. Проемы оконные – двойные деревянные, стеклоблоки. Проемы дверные – деревянные простые. Внутренняя отделка – штукатурка, окраска, плитка. Отопление – от собственной котельной, чугунные радиаторы. Электроснабжение – скрытая проводка. Водопровод – стальные трубы. Канализация – чугунные трубы. Вентиляция – естественная. Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное производственное здание с пристройками – Б1/к, В1/к, 1, 2, 7, крыльцом, кирпичным вольером № 1, № 2, сараем – 5, зданием-навесом – 6, туалетом – 8.					
ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК					
Земельный участок площадью 0,7300 га с кадастровым номером 623681702601002177 (право постоянного пользования). Целевое назначение – земельный участок для обслуживания и эксплуатации объектов, входящих в состав имущественного комплекса. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.					
УСЛОВИЯ					
Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), – Претендент на покупку, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта в течение 10 (десяти) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан оплатить стоимость приобретенного на аукционе Объекта в течение 60 (шестидесяти) календарных дней со дня заключения договора купли-продажи Объекта. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 3% (трех процентов) от цены продажи Объекта в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.					

Аукцион состоится 02.10.2014 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4.

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); предоставившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, заявление об ознакомлении с документами, продаваемым Объектом (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагаются следующие документы: юр. лица – доверенность, выданную представителю юр. лица, копии учредительных документов, свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; физ. лица – паспорт, представители физ. лиц – паспорт и доверенность, удостоверенную нотариально; организациям и физ. лицам (нерезидентам РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны проис-

хождения (выписка должна быть проведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представители юр. и физ. лиц (нерезиденты РБ) – легализованная в установленном порядке доверенность. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – документ, подтверждающий полномочия. Подача документов по почте не допускается. Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.

Задаток перечисляется на р/с №3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества СОАО «Ферейн», **проводимом 2 октября 2014 г.**

Задаток, уплаченный участником аукциона,

ставшим Победителем (Претендентом на покупку), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объекта. Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими Победителем аукциона, Организатор аукциона возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона (назначенной даты его проведения в случае признания аукциона несостоявшимся) или с момента регистрации Организатором аукциона отказа от участия в аукционе.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.30, с 13.30 до 16.30 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 2. Окончание приема заявлений 30.09.2014 в 12.00.

Заключительная регистрация участников 02.10.2014 с 10.30 до 11.00 по месту проведения аукциона.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом аукциона. Контактное лицо для осмотра Объекта: Бабук Александр Александрович, 8 (029) 685 02 25.

Организатор аукциона или Продавец вправе снять Объект (лот) с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия.

☎ **Организатор: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: 5538325@mail.ru**

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ о проведении повторного аукциона по продаже имущества

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика	Капитальное строение, инв. № 400/С-69052 (назначение – здание специализированное трубопроводного транспорта), площадью 116,7 кв.м., расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Максима Горького, 121/4
Местонахождение объекта	г. Гродно, ул. Максима Горького, 121/4
Лот расположен на земельном участке	Кадастровый номер 440100000002007937, площадью 0,031 га (назначение – земельный участок для обслуживания здания канализационной насосной станции) по адресу: г. Гродно, ул. Максима Горького, 121/4. Примечания: земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель: земельный участок, расположенный в охранный зоне сетей и сооружений канализации, код – 13,5, площадь – 0,0102 га
Начальная цена продажи	15 079 114 (пятнадцать миллионов семьдесят девять тысяч сто сорок четыре) белорусских рублей без учета НДС
Сумма задатка	753 956 (семьсот пятьдесят три тысячи девятьсот пятьдесят шесть) белорусских рублей
Продавец	Ликвидационная комиссия РУПП «Гроднотекстиль», 230015, г. Гродно, ул. Горького, 121, тел./факс 43-99-64
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 09 сентября 2014 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;

индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;

юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются:

представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;

физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица;

представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

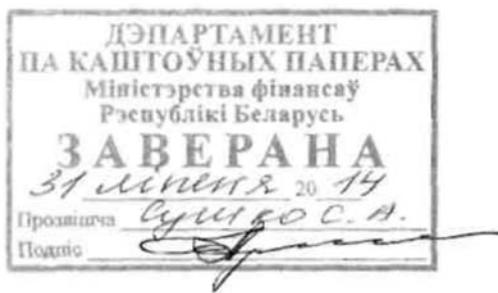
В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 21.05.2014 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30.

Последний день приема заявлений – 03 сентября 2014 г. до 15.00.

Телефон для справок:
41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки».

УТВЕРЖДЕНО
Протокол заседания
Наблюдательного совета
ОАО «АСБ Беларусбанк»
15.07.2014 № 46

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций

Открытого акционерного общества «Сберегательный банк «Беларусбанк» сто шестьдесят девятого – сто семьдесят четвертого выпусков

1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на белорусском и русском языках)

Наименование эмитента на белорусском языке:
полное: Адкрытае акцыянернае таварыства «Ашчадны банк «Беларусбанк»;
сокращенное: ААТ «Акцыянерны Ашчадны банк «Беларусбанк» (ААТ «ААБ Беларусбанк»);
наименование эмитента на русском языке:
полное: Открытое акционерное общество «Сберегательный банк «Беларусбанк» (в дальнейшем именуемое «Банк»);
сокращенное: ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк» (ОАО «АСБ Беларусбанк»).

2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес

Республика Беларусь, 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18;
телефон: (017) 309 04 33; телефон/факс: (017) 222 26 26;
e-mail: info@belarusbank.by.

3. Номера расчетного и/или валютного счетов эмитента, на которые будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи облигаций

В оплату облигаций сто шестьдесят девятого – сто семьдесят четвертого выпусков Банка (в дальнейшем именуемых совокупно «Облигации») покупатели обязаны внести наличные денежные средства либо перечислить в Банк денежные средства в безналичном порядке в валюте номинала облигации соответствующего выпуска, которые будут поступать на соответствующие балансовые счета 4940, открытые в филиалах Банка, а также в центральном аппарате Банка.

4. Покупатели облигаций на первичном рынке. Цена продажи облигаций

Покупателями Облигаций на первичном рынке могут быть физические лица – резиденты и нерезиденты Республики Беларусь, приобретающие облигации не в целях предпринимательской деятельности (в дальнейшем именуемые «Физические лица»).

Облигации соответствующего выпуска продаются по их номинальной стоимости за валюту номинала облигации.

5. Наименование периодического печатного издания, определенного эмитентом для раскрытия информации

Банк публикует в газете «Звезда» следующую информацию: годовой отчет Банка за отчетный год – не позднее 25 апреля текущего года (годовой отчет за 2013 год опубликован 19.04.2014, № 73);

о принятом решении о реорганизации или ликвидации Банка – в течение 2-х месяцев с момента принятия такого решения;
сведения, подлежащие опубликованию в соответствии с Законом Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве)», – в течение 5 дней с момента получения соответствующего судебного постановления;

о внесенных изменениях в Проспект эмиссии облигаций сто шестьдесят девятого – сто семьдесят четвертого выпусков Открытого акционерного общества «Сберегательный банк «Беларусбанк» (в дальнейшем именуемый «Проспект эмиссии») – в срок не позднее 7 дней после регистрации указанных изменений Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь (в дальнейшем именуемый «Регистрирующий орган»).

6. Наименование депозитария, обслуживающего эмитента

Депозитарием эмитента является депозитарий Банка (Банк зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь, номер государственной регистрации Банка – 056, код депозитария Банка – 005), расположенный по адресу: Республика Беларусь, 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18, действующий на основании специального разрешения (лицензии) Министерства финансов Республики Беларусь на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 02200/5200-1246-1089 сроком действия до 29.07.2022.

7. Размер уставного фонда Банка – 16 688 787 859 000 белорусских рублей.

8. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии облигаций

С Проспектом эмиссии можно ознакомиться в период открытой продажи Облигаций на официальном сайте Банка по адресу: <http://belarusbank.by>.

С копией Проспекта эмиссии можно ознакомиться в местах продажи Облигаций, указанных в пункте 12 настоящего документа, ежедневно (кроме выходных и нерабочих праздничных дней) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

9. Форма выпуска облигаций, объем эмиссии, количество и номинальная стоимость облигаций

Банк выпускает процентные, неконвертируемые облигации на предъявителя в документарной форме:

№ вып.	объем эмиссии по номинальной стоимости	количество облигаций, штук	серия, номера облигаций	номинальная стоимость облигации
169	35 000 000 (Тридцать пять миллионов) долларов США	35 000	ЕЩ169, с 000001 по 035000	1 000 долларов США
170	30 000 000 (Тридцать миллионов) долларов США	6 000	ЕЫ170, с 000001 по 006000	5 000 долларов США
171	10 000 000 (Десять миллионов) долларов США	1 000	ЕЭ171, с 000001 по 001000	10 000 долларов США
172	7 000 000 (Семь миллионов) евро	7 000	ЕЮ172, с 000001 по 007000	1 000 евро
173	9 000 000 (Девять миллионов) евро	3 000	ЕЯ173, с 000001 по 003000	3 000 евро
174	4 000 000 (Четыре миллиона) евро	800	ЖА174, с 000001 по 000800	5 000 евро

10. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям

Облигации выпускаются в соответствии с подпунктом 1.8 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28.04.2006 № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг» в пределах 80 процентов нормативного капитала Банка по согласованию с Национальным банком Республики Беларусь.

11. Период проведения открытой продажи облигаций

Банк проводит открытую продажу Облигаций с 01.09.2014 по 31.08.2015, если иной срок до окончания открытой продажи Облигаций не будет определен Правлением и Наблюдательным советом Банка. Период проведения открытой продажи Облигаций может быть сокращен также в случае полной реализации всего объема эмиссии Облигаций.

12. Место и время проведения открытой продажи облигаций

Размещение Облигаций осуществляется Банком путем их открытой продажи на внебиржевом рынке в следующих местах продажи:

в филиалах, центрах банковских услуг Банка, структурных подразделениях Банка, филиалов, центров банковских услуг (перечень размещен на официальном интернет-сайте Банка <http://belarusbank.by>);

в ОПЕРУ центрального аппарата Банка (Республика Беларусь, 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18).

Время продажи Облигаций – в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

13. Срок обращения Облигаций – 546 календарных дней (с 01.09.2014 по 29.02.2016). День начала размещения и день начала погашения Облигаций считаются одним днем.

14. Дата начала погашения Облигаций – 29.02.2016.

15. Размер или порядок определения размера дохода по облигациям, условия его выплаты

По Облигациям установлен постоянный процентный доход (в дальнейшем именуемый «доход») в виде фиксированного процента к номинальной стоимости Облигации в размере 5,5 (Пять целых пять десятых) процента годовых.

Выплата дохода производится периодически в соответствии с графиком начисления и выплаты дохода, указанным в пункте 17 настоящего документа, при условии предъявления Физическим лицом оригинала Облигации в Банк.

Выплату дохода осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка (независимо от места продажи Облигации) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

Доход выплачивается в валюте номинала облигации соответствующего выпуска: в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь либо наличными денежными средствами.

При выплате дохода по облигациям сто шестьдесят девятого – сто семьдесят первого выпусков наличными денежными средствами Банк покупает у владельца облигации часть дохода в размере менее минимального номинала банкноты в долларах США по обменному курсу покупки доллара США, установленному в обменном пункте (кассе), осуществляющем(ей) покупку, на момент совершения операции выплаты дохода.

При выплате дохода по облигациям сто семьдесят второго – сто семьдесят четвертого выпусков наличными денежными средствами Банк покупает у владельца облигации часть дохода в размере менее минимального номинала банкноты в евро по обменному курсу покупки евро, установленному в обменном пункте (кассе), осуществляющем(ей) покупку, на момент совершения операции выплаты дохода.

В случае предъявления Облигации к досрочному погашению на условиях, изложенных в пункте 18 настоящего документа, сумма неполученного дохода рассчитывается по дате досрочного погашения Облигации включительно.

16. Период начисления дохода по облигации

Начисление дохода по Облигации осуществляется за период со дня, следующего за днем продажи Банком Облигации, по дату начала погашения Облигации, указанную в пункте 14 настоящего документа, включительно (за исключением случая предъявления Облигации к досрочному погашению). Со дня, следующего за днем истечения срока обращения Облигации, доход не начисляется.

Первый доход по Облигации начисляется со дня, следующего за днем ее продажи Банком, по дату начала выплаты дохода, указанную в пункте 17 настоящего документа, за период начисления дохода (далее – период), в котором была продана Облигация, включительно. Последующие доходы, включая последний, начисляются со дня, следующего за датой начала выплаты дохода за предшествующий период, по дату начала выплаты дохода за данный период (по дату начала погашения Облигации) включительно.

17. Даты выплаты периодически выплачиваемого дохода

ПЕРИОДЫ НАЧИСЛЕНИЯ ДОХОДА			
номер периода	начало периода	конец периода, дата начала выплаты дохода	продолжительность периода, дней
1	02.09.2014	28.02.2015	180
2	01.03.2015	31.08.2015	184
3	01.09.2015	29.02.2016	182
ИТОГО			546

18. Условия и порядок досрочного погашения облигаций

Облигация может быть предъявлена к досрочному погашению, но не ранее дня, следующего за днем истечения:

двенадцати месяцев со дня ее фактической продажи Банком – по облигациям сто шестьдесят девятого – сто семьдесят первого выпусков;

шести месяцев со дня ее фактической продажи Банком – по облигациям сто семьдесят второго – сто семьдесят четвертого выпусков.

При этом предъявителю оригинала облигации соответствующего выпуска выплачивается ее номинальная стоимость и неполученный доход по дате досрочного погашения облигации включительно (в валюте номинала облигации).

При досрочном погашении Облигации выплата части номинала Облигации и/или части дохода не производится.

19. Порядок погашения облигаций

Погашение Облигации осуществляется Банком, начиная с 29.02.2016, в отношении лиц, предъявивших оригиналы этих Облигаций к погашению, независимо от сроков обращения собственника или иного законного владельца Облигации.

Погашение Облигаций осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка (независимо от места продажи Банком Облигации).

При погашении облигации соответствующего выпуска предъявителю облигации – Физическому лицу возмещается номинальная стоимость облигации, а также уплачиваются все неполученные доходы (в валюте номинала облигации) наличными денежными средствами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

20. Порядок обращения облигаций

Обращение Облигаций осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Банк может принимать Облигацию в качестве обеспечения исполнения обязательств физических лиц (залог) или погашения обязательств физических лиц (отступное).

Облигацию сто шестьдесят девятого – сто семьдесят первого выпусков Банк может принять в качестве отступного не ранее следующего рабочего дня по истечении двенадцати месяцев со дня ее фактической продажи Банком.

Облигацию сто семьдесят второго – сто семьдесят четвертого выпусков Банк может принять в качестве отступного не ранее следующего рабочего дня по истечении шести месяцев со дня ее фактической продажи Банком.

**Первый заместитель
Председателя Правления
Открытого акционерного
общества «Сберегательный банк
«Беларусбанк»**

Г.С.Господарик

**Главный бухгалтер
Открытого акционерного
общества «Сберегательный банк
«Беларусбанк»**

И.П.Лысоковская

**И.о директора
Унитарного предприятия
по оказанию услуг
на рынке ценных бумаг
«АСБ БРОКЕР»
(приказ от 30.06.2014 № 15/л)**

М.Л.Максимович

Сямейны альбом

«УСЕ ДЗЕЦІ ВЕРЫЛІ, ШТО НА КАНІ СКАЧА НАШ ДЗЯДЗЬКА ПАВЕЛ»

Мой даўні знаёмы дзядзька Міхась здзіўляе ўсіх выключнай памяццю. У свае восемдзесят чатыры гады ён здольны да дробязяў прыгадаць далёкія падзеі часоў дзяцінства, якое прайшло ў вёсцы пад Баранавічамі. Здаралася, недаверлівыя суразмоўцы браліся правяраць дакладнасць яго вусных «мемуараў», але кожны раз пераканваліся: памяць у Міхася рэдкая.

Днямі, за кубкам гарбаты на чаборы мне зноў пашчасціла пачуць цікавыя Міхасёвы ўспаміны — своеасаблівае падарожжа ў далёкае мінулае. Вельмі падабалася яго сакавітая вясковая гаворка. «Дакладна кажу, бы ў ваду гляджу», — падмацоўваў ён прымаўкай кожны прыгадаваны эпизод васьмідзесяцігадовай даўніны, ці расповед пра нейкую сямейную рэліквію.

— А вось гэтая старая карціна адкуль у вас? — паказваю на пабляклую літаграфію за шклом кніжнай паліцы.

— Тое асобная гісторыя! — адказаў Міхась, відавочна задаволены магчымаю зноў пусціцца ў прыемныя ўспаміны. — Гэты малюнак прынес у вёску пасля вайны мой дзядзька Павел. Паважываць на франтах Першай сусветнай яму давалося нядоўга: патрапіў, гаротнік, у палон да германцаў. Праз нейкі час наважыўся на ўцёкі, але да свайго палка ўжо не дабраўся. Добра, што шлях да роднай вёскі Палянічыцы, што недалёка ад Баранавічаў, быў яму вядомы

— таму туды і накіраваўся. Але ж зноў не пашчасціла! У начной цемры пераходзіў лінію фронту і зваліўся ў апок перад бліндажом, дзе нямецкія афіцэры ў карты гулялі! Зноў палон. Праца на фермера ў Германіі. Адтуль ён вярнуўся толькі пасля вайны. У сумцы з няхітрым скарбам прынес і гэты малюнак невядомага мастака. Жывапіс, шчыра кажучы, так сабе, але дзядзька Павел карцінай ганарыўся, нібы экскурсавад, расказваў аднавяскоўцам пра адлюстраваны на ёй ваенны эпизод. Карціна ў хаце вісела на са-

мым бачным месцы, пад шклом, у адмысловай драўлянай рамачцы. Дзяцей у сям'і бы-

ляць вобразы... Мой субяседнік Міхась Загорскі дзіцем бачыў тых, хто вярнуўся з Першай сусветнай вайны, падлеткам перажыў Другую сусветную, больш за палову стагоддзя аддаў мірнай,

ло шмат, і ўсе мы шчыра верылі, што на кані ў гушчы атакі скача наш гераічны дзядзька Павел. Дарэчы, коней ён вельмі любіў — куды было без іх вясковаму гаспадару? Дарэчы, едучы на кані, дзядзька Павел і памёр, вяртаючыся дахаты з працы... Але гэты ўжо зусім іншы ўспамін.

Дзіўная рэч наша памяць! Большасці з нас лёс адмераў звычайную колькасць гэтага багацця, а некаторых шчодра надзяліў здольнасцю лёгка пераносіцца ў бяскрай мінулае, жывапісаць яго падрабязнасці, аднаў-

стваральнай працы. Відаць, таму прымаўка «Дакладна кажу, бы ў ваду гляджу» адпавядае яго жыццёвай мудрасці, пабудаванай на памяці пра наша мінулае.

Яўген ПЯСЕЦКІ,
фота аўтара

(Дарэчы, свайго суразмоўцу я сфатаграфавалі ў такім ракурсе, каб чытачы пераканаліся, што паміж ім і вайскоўцам са старой карціны ёсць пэўнае падабенства. Як вы мяркуеце, ці можа дзіця вырасці знешне падобным на героя, упадабанага з маленства?)

Даты

Падзеі

Людзі

1749 год — нарадзіўся Іаган Вольфганг Гётэ, нямецкі паэт. Сваю творчасць ён называў «фрагментамі вялікай споведзі». У кожным з герояў твораў Гётэ адбіліся перыпетыі жыцця і духоўных пошукаў самога паэта. Няшчаснае каханне Гётэ знайшло адлюстраванне ў вобразе маладога Вертэра. А роздум пісьменніка пра жыццёвыя спакушэнні і пошукі прыгажосці і гармоніі — у апошніх раздзелах трагедыі «Фаўст». Гётэ быў глыбока перакананы, што сапраўдная паэзія павінна ісці ад сэрца і быць плёнам жыццёвага вопыту майстра, а не перапісаннем старых узораў. Гэтае перакананне стала яго галоўным творчым прынцыпам. Акрамя літаратурна-паэтычных шэдэўраў, майстар пакінуў працы па біялогіі, оптыцы, акустыцы, мінералогіі. «Немагчыма ўсё жыццё быць героем, але заўсёды можна заставацца чалавекам», — казаў ён.

1874 год — нарадзіўся ў Вілейцы Аляксандр Мікітавіч Уласаў, беларускі грамадскі і культурны дзеяч, публіцыст, выдавец. У 1905 годзе скончыў політэхнічны інстытут у Рызе. Адзін з заснавальнікаў беларускага выдавецкага таварыства «Наша хата» ў Вільні. Удзельні-

чаў у друкаванні беларускіх календароў, кніг Я. Коласа, М. Багдановіча, Э. Ажэшкі і іншых. Арганізатар і адзін з кіраўнікоў Таварыства беларускай школы. У 1922-1929 гг. пад яго апекай дзейнічала Радашковіцкая беларуская гімназія імя Ф. Скарыны. Аўтар артыкулаў «Аб ткацтве ў Беларусі», «Што думае народ аб школах», «Аб дарогах у Беларусі» і іншых. Пісаў аб развіцці харчовай прамысловасці, апублікаваў эканамічны нарыс «Беларусь. Літва». У 1939 годзе рэпрэсаваны. Памёр у 1941-м. Рэабілітаваны ў 1961 годзе.

1937 год — нарадзіўся (вёска Васілішкі, цяпер Шчырынскі раён) Іосіф Міхайлавіч Багдзевіч, беларускі вучоны ў галіне аграхіміі і радыёэкалогіі, акадэмік НАН Беларусі (2003), акадэмік Акадэміі аграрных навук Беларусі (1994), замежны член Украінскай акадэміі аграрных навук, заслужаны работнік сельскай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь (1997). Аўтар больш за 400 навуковых прац, у тым ліку 6 манаграфій, 29 аўтарскіх пасведчанняў на вынаходніцтвы. Навуковыя працы ў галіне аграхіміі і радыёэкалогіі. Пад яго кіраўніцтвам ажыццёўлены комплекс мерапрыемстваў па павышэнні ўрадлівасці глеб і эфектыўнасці ўгнаенняў у Беларусі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (2002).

Было сказана

Сымон БУДНЫ, гуманіст, філосаф, асветнік:
«Мудры суддзя павінен выслухоўваць абодва бакі, а не падстаўляць аднаму два вухі, а другому ніводнага».

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	6.10	20.10	14.00
Віцебск	5.57	20.02	14.05
Магілёў	6.00	20.00	14.00
Гомель	6.00	19.54	13.54
Гродна	6.26	20.24	13.58
Брэст	6.30	20.22	13.52

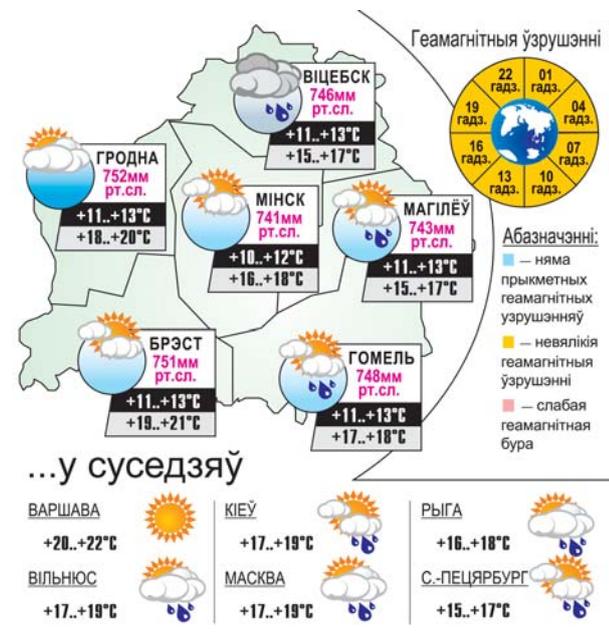
Месяц

Маладзёк 25 жніўня.
Месяц у сузор'і Шалей.

Імяніны

Пр. ПРАЧЫСТАЯ (Успенне Багародзіцы).
К. Патрыцыя, Аляксея, Аляксандра, Аўгустына.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Толькі ў нас можа быць праверка перад праверкай, каб праверыць, наколькі супрацоўнікі гатовы да праверкі.

Бізнесмена пытаюцца, як ён стаў мільянерам.
— Дзякуючы жонцы.
— ???
— Мне было цікава, на якім

этапе яна перастала не скардзіцца на недахоп грошай.
— Ну і на якім?
— Яшчэ не перастала...

Дзякуй новай кока-коле — цяпер я ведаю імёны свіней, якія пакідаюць смецце ў двары.

НАРОДЖАНЫЯ
28
жніўня

Гэтыя людзі валодаюць развітым дарам пераканання — ім зусім не цяжка прымусіць іншых захапляцца іх учынкамі. З іх звычайна атрымліваюцца непераўздызеныя спрачальнікі. Выкарыстоўваючы бліскучыя здольнасці да рыторыкі, яны імкнуцца да таго, каб схіліць іншых да свайго пункту гледжання. У той жа час яны могуць адмовіцца ад сваіх слоў без усялякіх падстаў. З іх атрымліваюцца кансультанты, клеркі, сацыяльныя работнікі. Займаючыся праблемамі іншых, яны часта забываюцца пра сябе: іх быт не наладжаны, вопратка не адпрасавана. Яны раздаюць парады, але самі іх не прытрымліваюцца. Ім неабходна развіваць у сабе гнуткасць і павягу да пачуццяў іншых.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНЫ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар—галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЬЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;

e-mail: info@zviazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў у тыдзень.

Тыраж 19.878. Індэкс 63850. Зак. № 3479.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

27 жніўня 2014 года.